

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ О. М. БЕКЕТОВА**

Методичні вказівки
до самостійного вивчення, виконання розрахунково-графічної
роботи і практичних занять з дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ
ПРОЕКТНО-КОШТОРИСНОЇ СПРАВИ»

*(для студентів усіх форм навчання напряму підготовки
6.030601 „Менеджмент”)*

Методичні вказівки до самостійного вивчення, виконання розрахунково-графічної роботи і практичних занять з дисципліни «Організація проектно-кошторисної справи» (для студентів усіх форм навчання напрямку підготовки 6.030601 „Менеджмент”) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: М. В. Волкова – Харків : ХНУМГ, 2015. – 75 с.

Рецензент: к.е.н., проф. Є.М. Кайлюк

Рекомендовано кафедрою менеджменту та маркетингу у міському господарстві, протокол № 17 від 01.06.2013 р.

Зміст

Вступ	4
1. Тематика самостійної роботи і план проведення практичних занять	6
1.1. План проведення практичних занять	6
1.2. Тематика самостійної роботи	9
2. Порядок розрахунку обсягів ремонтно-будівельних робіт	12
3. Вихідні дані до складання інвесторської кошторисної документації.	16
4. Загальні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи	21
4.1. Система ціноутворення	21
4.2. Інвесторська кошторисна документація	23
4.3. Склад інвесторської кошторисної документації	23
4.4. Порядок складання локальних кошторисів і відомостей ресурсів до них	25
4.5. Порядок складання об'єктних кошторисів	27
4.6. Порядок складання зведених кошторисних розрахунків	28
Список літератури	36
Додатки	37

Вступ

У першій частині цих методичних вказівок наведено теми до самостійної роботи студентів і план проведення практичних занять з дисципліни «Організація проектно-кошторисної справи» (ОПКС).

Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи містяться у другій частині роботи й складені відповідно до програми з дисципліни «Організація проектно-кошторисної справи» для вищих навчальних закладів із спеціальності «Менеджмент організацій».

При переході України до ринкових відносин важлива роль відводиться проектуванню об'єктів будівництва та реставрації. У зв'язку з цим необхідно вміти економічно обгрунтувати рішення щодо будівництва та реставрації об'єкта. Тому призначенням розрахункової роботи, по-перше, підготовка студента до роботи в умовах ринкових відносин, по-друге, підготовка до дипломного проектування і закріплення отриманих знань при теоретичному вивченні дисципліни.

Студентам треба знати, що стратегія і тактика економічних реформ включає в себе прийняття конкретних заходів щодо зміцнення національної валюти, збалансованості грошових доходів і витрат населення, стабілізації споживчого ринку, вдосконалення ціноутворення і кредитно-грошової системи, економічного стимулювання впровадження науково-технічного прогресу.

Мета і завдання роботи: закріплення студентом набутих теоретичних знань з проектно-кошторисної справи; набуття практичних навичок із складання інвесторської кошторисної документації.

Завдання роботи: набуття навичок розробки інвесторської кошторисної документації у складі:

- розрахунку обсягів робіт;
- локального кошторису;
- розрахунку одиничної розцінки по одній з позицій локального кошторису;
- об'єктного кошторису;
- зведеного кошторисного розрахунку;
- пояснювальної записки до інвесторської кошторисної документації.

Для виконання розрахунково-графічної роботи необхідно засвоїти правила визначення вартості будівництва (ДБН.Д. 1.1-2000), в яких міститься система ціноутворення на будівельно-ремонтні роботи, порядок складання інвесторської кошторисної документації, визначення прямих і загальновиробничих витрат, кошторисного прибутку.

1. Тематика самостійної роботи і план проведення практичних занять

1.1. План проведення практичних занять

Заняття 1 (2 год.)

1. Ознайомлення з існуючою нормативною літературою, що використовується при складанні інвесторської кошторисної документації.
2. Методика розрахунку обсягів робіт.

Заняття 2 (2 год.)

1. Ознайомлення з формою локального кошторису.
2. Методика складання локального кошторису.
3. Видача завдання до виконання РГР.

Заняття 3 (2 год.)

1. Опитування студентів.
2. Індивідуальна робота студентів з нормативною літературою.

Заняття 4 (2 год.)

1. Методика розрахунку прямих витрат.
2. Розрахунок прямих витрат за індивідуальним завданням.

Заняття 5 (2 год.)

1. Контрольна робота.
2. Методика розрахунку загальновиробничих витрат.

Заняття 6 (2 год.)

1. Практичний розрахунок загальновиробничих витрат за індивідуальним завданням.
2. Методика закриття локального кошторису.

Заняття 7 (2 год.)

1. Опитування.
2. Закриття кошторису за індивідуальним завданням.
2. Методика розрахунку одиничної розцінки.

Заняття 8-9 (4 год.)

1. Методика розрахунку одиничної розцінки.
2. Методика складання ресурсної відомості до локального кошторису.

Заняття 10 (2 год.)

1. Складання ресурсної відомості згідно з індивідуальним завданням.
2. Методика складання об'єктного кошторису.

Заняття 11 (2 год.)

1. Розробка об'єктного кошторису згідно з індивідуальним завданням.
2. Контрольна робота.

Заняття 12 (2 год.)

1. Методика розрахунку транспортних витрат до локального кошторису.
2. Розв'язування задач за темою «Ціноутворення».

Заняття 13 (2 год.)

1. Методика складання зведеного кошторисного розрахунку (ЗКР).
2. Розрахунок ЗКР згідно з індивідуальним завданням.

Заняття 14 (2 год.)

1. Опитування.
2. Методика складання пояснювальної записки до інвесторської кошторисної документації.

Заняття 15 (2 год.)

1. Оформлення пояснювальної записки до інвесторської кошторисної документації згідно з індивідуальним завданням.
2. Методика розрахунку ТЕП проекту.

Заняття 16 (2 год.)

1. Розрахунок ТЕП згідно з індивідуальним завданням.
2. Оформлення РГР.

Заняття 17 (2 год.)

1. Прийняття РГР.

Дисципліну «Проектно-кошторисна справа» студенти вивчають при прослуховуванні лекційного матеріалу, а також закріпленні тем за допомогою практичних завдань, що мають індивідуальний характер. Тому вирішення самостійних вправ вимагає від студентів багато самостійної роботи з нормативною літературою, що знаходиться в читальному залі бібліотеки.

1.2. Тематика самостійної роботи

Перший модуль

1. Основні положення
 - 1.1. Кваліфікація будівель за функціональним призначенням.
 - 1.2. Класифікація ремонтів.
2. Порядок розрахунку обсягів робіт.
3. Проектно-кошторисна документація на ремонтно-будівельні роботи й вимоги до неї.
 - 3.1. Проектування ремонтно-будівельних робіт житлового призначення.
 - 3.2. Склад проектно-кошторисної документації на ремонтно-будівельні роботи.
4. Особливості формування цін на будівельну продукцію.
 - 4.1. Основні визначення.
 - 4.2. Особливості будівельної продукції.
 - 4.3. Визначення поняття кошторисної вартості.
5. Кошторисні нормативи та їх види.
 - 5.1. Кошторисні нормативи та їх роль у системі ціноутворення.
 - 5.2. Види кошторисних нормативів.
6. Порядок визначення кошторисної вартості на ремонтно-будівельні роботи.
7. Склад інвесторської кошторисної документації.

Другий модуль

8. Порядок складання локальних кошторисів та ресурсних відомостей до них.
 - 8.1. Складання локального кошторису.
 - 8.2. Складання відомості ресурсів до локального кошторису.
9. Порядок розробки об'єктних кошторисів.
10. Методика складання зведеного кошторисного розрахунку.
11. Порядок визначення договірної ціни.

Тести до дисципліни «Організація проектно-кошторисної справи»

1. Які існують методи визначення вартості будівельної продукції:
 - а) базисно-компенсаційний;
 - б) компенсаційно-індексний;
 - в) ресурсно-індексний;
 - г) ресурсний.
2. Ресурсний метод визначення ціни будівельної продукції – це:
 - а) набір матеріально-технічних і трудових ресурсів;
 - б) калькулювання у поточних цінах і тарифах ресурсів, необхідних для реалізації проектного рішення;
 - в) сполучення ресурсного методу із системою індексів цін на ресурси, що використовуються в будівництві.
3. Технологічна структура капітальних вкладень складається з наступних елементів:
 - а) будівельні й монтажні роботи;
 - б) будівельні, монтажні роботи, витрати на придбання технологічного обладнання, меблів, інвентарю та інші витрати;
 - в) будівельні роботи, монтажні роботи, витрати на придбання технологічного обладнання, меблів, інвентарю.
4. До складу ресурсних елементних кошторисних норм входять:
 - а) витрати праці будівельників і механізаторів;
 - б) витрати матеріалів, конструкцій і виробів;
 - в) поточні ціни на всі види ресурсів;
 - г) витрати машинного часу.
5. До складу прямих витрат входять:
 - а) витрати на покупку матеріальних ресурсів;
 - б) витрати на утримання апарату керування;
 - в) витрати на оплату праці робітників (будівельників і механізаторів);
 - г) витрати на оплату експлуатації будівельної техніки і механізмів.

6. У складі інвесторської кошторисної документації визначають собівартість будівельно-монтажних робіт:
- а) локальний кошторис;
 - б) об'єктний кошторис;
 - в) зведений кошторисний розрахунок.
7. Згідно з ДБН Д. 1.1.-1-2000 загальновиробничі витрати (накладні витрати) визначаються:
- а) непрямым шляхом;
 - б) розрахунковим шляхом;
 - в) аналітичним шляхом.
8. Розрахунок прибутку будівельної організації розробляють у складі таких документів:
- а) відомість ресурсів до локального кошторису;
 - б) локальний кошторис;
 - в) об'єктний кошторис;
 - г) зведений кошторисний розрахунок.
9. Розмір прибутку будівельно-монтажної організації залежить від:
- а) розміру прямих витрат;
 - б) розміру собівартості;
 - в) розміру загальних трудовитрат;
 - г) галузевої приналежності об'єкта будівництва.
10. Які види договірних цін існують у будівельній галузі:
- а) тверді;
 - б) гнучкі;
 - в) динамічні;
 - г) періодичні?

2. Порядок розрахунку обсягів ремонтно-будівельних робіт

Визначення обсягів окремих видів будівельних робіт, передбачених проектами, здійснюють з метою встановлення кошторисної вартості по одиничних нормах. Відомість підрахунку обсягів робіт є початковим документом для визначення кошторисної вартості будівництва.

Обсяги робіт підраховують для кошторисів до робочого проекту і робочої документації в одиницях вимірювання кошторисних норм. Точний підрахунок обсягів робіт дає змогу визначити кошторисну вартість будівництва. Підрахунок обсягів робіт – досить трудомісткий процес, виконують його не тільки проектувальники, але й кошторисники.

Методологія і порядок підрахунку обсягів робіт повинні відповідати положенням, наведеним в нормативних джерелах, за якими складається кошторисна документація. Таким нормативним джерелом є Будівельні норми і правила. Ч. IV. «Кошторисні норми і правила», Гл. 2. Доп., т. 1 і 2.

Одиниці вимірювання в підрахунках обсягів окремих конструкцій і елементів повинні відповідати одиницям вимірювання, прийнятим у збірниках елементних кошторисних норм (m^3 , m^2 , т, шт. і т. п.). Слід зазначити, що термін «кошторисний обсяг» відрізняється від терміну «обсяг», прийнятий в математиці. До кошторисних обсягів робіт відносяться обсяги, вимірювані в m^3 , m^2 , м, т і т. д. Одним словом, під кошторисними обсягами маються на увазі будь-які кількості, що визначені за кресленнями і використовуються при встановленні кошторисної вартості.

Підрахунки обсягів робіт рекомендується виконувати за перевіреними схемами, що дозволяють наочно відобразити хід розрахунків, послідовність їх виконання і полегшують їх перевірку.

Пропонована форма для підрахунку обсягів робіт подана в табл. 2.1. Ця форма може бути видозмінена з урахуванням особливостей об'єкта будівництва і проектних матеріалів (іноді підрахунки обсягів робіт нескладних об'єктів виконують безпосередньо в кошторисі). Найменування робіт або конструкцій необхідно вказувати достатньо чітко для того, щоб правильно застосовувати ресурсні норми (одиничні розцінки) при складанні кошторисних документів. Тому підрахунки

по кожному окремому виду робіт або конструктивному елементу повинні оформлятися у вигляді самостійних параграфів, для чого в графі 2 указується шифр кошторисної норми.

Кожний параграф підрахунків обсягів робіт повинен мати короткий зміст виду робіт або конструктивного елемента, посилання на номери креслень, де відображений даний конструктивний елемент, і формули підрахунку його обсягу, площі або маси. При необхідності в графі 6 дають посилання на поверхи, секції, типові деталі, ДБН, технічні умови, записки пояснень з вказівкою їх номерів.

Таблиця 2.1. – Рекомендована форма для підрахунку обсягів робіт

№ п/п	Шифр кошторисної норми	Найменування робіт і формули підрахунку	Од. виміру	Кількість	Посилання на № креслень, ДСТУ і примітки
1	2	3	4	5	6

Для спрощення і полегшення роботи необхідно:

а) підрахунок за конструктивними елементами і видами робіт вести в такому порядку, щоб результати попередніх підрахунків могли бути використані для подальших етапів;

б) для типових і тих, що повторюються, конструктивних елементів і частин будівель, а також для типових і стандартних виробів треба мати раніше складені допоміжні таблиці з необхідними готовими кошторисними даними;

в) максимально використовувати при підрахунку обсягів робіт специфікації на вироби та інші дані, що входять до складу проекту (робочого проекту) і робочої документації.

При складанні відомостей обсягів робіт необхідно дотримувати таку послідовність:

- ознайомитися з проектними матеріалами і розмістити їх в порядку, найзручнішому для використання;

- розробити табличні форми, скласти допоміжні таблиці для підрахунку типових виробів, конструктивних елементів і частин будівлі;
- підрахувати обсяги робіт з використанням проектних специфікацій;
- підрахувати обсяги за конструктивними елементами і видами робіт, що не охоплені при підрахунку згідно з специфікацією проекту.

Відомість обсягів загальнобудівельних робіт враховує підрахунки по окремих закінчених конструктивних елементах і видах робіт.

При складанні кошторисів на будівельні роботи потрібно обраховувати показник вартості на одиницю обсягу, площі, будівельного обсягу або довжини будівлі (споруди), по якій складений кошторис.

Будівельний обсяг наземної частини будівлі з горищним перекриттям слід визначати множенням площі горизонтального перетину по зовнішньому обводу будівлі на рівні першого поверху вище за цоколь на повну висоту будинку, виміряну від рівня чистої підлоги першого поверху до верху засипки горищного перекриття.

Якщо перекриття відсутнє, обсяг будівлі потрібно визначати множенням площі вертикального поперечного перетину на довжину будівлі, виміряну між зовнішніми поверхнями торцевих стін у напрямі, перпендикулярному до площі перетину на рівні першого поверху вище за цоколь.

Площу вертикального поперечного перетину слід визначати за обводом зовнішніх поверхонь стін по верхньому контуру покрівлі і рівню чистої підлоги першого поверху. При визначенні площі поперечного перетину виступаючі на поверхні стін архітектурні деталі, а також ті, що є в стінах ніші, враховувати не треба.

При визначенні будівельного обсягу житлових і громадських будівель технічні поверхи повинні включатися в обсяг будівлі. Горища, що використовуються для технічних цілей, в обсяг будівлі не включаються.

Обсяг мансардного поверху повинен визначатися множенням площі горизонтального перетину мансарди за зовнішнім обводом стін на рівні підлоги на висоту

від підлоги мансарди до верху горищного перекриття. При криволінійному контурі перекриття мансарди слід приймати її середню висоту.

Будівельний обсяг світлових ліхтарів, що виступають за зовнішні контури даху, потрібно включати в будівельний обсяг будівлі.

Обсяг будівлі за наявності різних за площею поверхів повинен обчислюватися як сума обсягів усіх його частин. Обсяг будівлі повинен обчислюватися також окремо по його частинах, якщо ці частини різко відмінні одна від одної по контуру або конструкції. У разі роздільного числення обсягу будівлі по його частинах стіну, що розмежовує, відносять до тієї частини будівлі, якій вона відповідає за висотою або конструкцією.

Обсяг еркерів, веранд, тамбурів та інших частин будівлі, що збільшують її корисний обсяг, треба підраховувати окремо і додавати до загального обсягу будівлі.

Обсяг лоджій з обсягу будівель не віднімають. Обсяг портиків, критих і відкритих балконів у загальний обсяг будівлі не включають.

Загальний будівельний обсяг будівель треба визначати як суму обсягів наземної частини будівлі і обсягу підвалу (напівпідвалу).

Житлову площу квартирних будинків і гуртожитків визначають як суму площ житлових кімнат без урахування площі вбудованих шаф, а в загальну площу квартирних будинків включають площі всіх житлових і підсобних приміщень квартир, враховуючи площі вбудованих шаф, внутрішньоквартирних коридорів і шлюзів. Загальну площу гуртожитків визначають як суму площ житлових кімнат, підсобних приміщень, враховуючи площу вбудованих шаф і шлюзів – передніх прижитлових кімнатах і приміщень культурно-побутового призначення і медичного обслуговування.

У виробничих будівлях розрізняють площі: робочих, підсобних, складських і допоміжних приміщень. Загальну (корисну) площу будівлі визначають за сумою цих площ.

3. Вихідні дані до складання інвесторської кошторисної документації

Роботу з дисципліни ОПКС виконують за варіантами. Для стаціонарної форми навчання номер варіанта відповідає порядковому номеру студента в журналі групи, для заочної – початковій букві прізвища (див. табл. 3.1 та 3.2).

Таблиця 3.1 – Варіанти контрольних робіт

Номер варіанту		Номер роботи									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	А	1	51	11	61	21	71	31	81	41	91
2	Б	2	52	12	62	22	72	32	82	42	92
3	В	3	53	13	63	23	73	33	83	43	93
4	Г	4	54	14	64	24	74	34	84	44	94
5	Д	5	55	15	65	25	75	35	85	45	95
6	Е	6	56	16	66	26	76	36	86	46	96
7	Є	7	57	17	67	27	77	37	87	47	97
8	Ж	8	58	18	68	28	78	38	88	48	98
9	З	9	59	19	69	27	79	37	89	47	99
10	І	10	60	20	70	30	80	40	90	50	100
11	К	1	61	12	71	23	81	34	91	45	101
12	Л	2	62	13	72	24	82	35	92	46	102
13	М	3	63	14	73	25	83	36	93	47	103
14	Н	4	64	15	74	26	84	37	94	48	104
15	О	5	65	16	75	27	85	38	95	49	105
16	П	6	66	27	76	28	86	39	96	50	106
17	Р	7	67	18	77	29	87	40	97	51	107
18	С	8	68	19	78	30	88	41	98	52	108
19	Т	48	69	39	79	30	89	12	99	2	109
20	У	49	70	40	80	23	90	13	100	3	110
21	Ф	50	71	34	81	24	91	14	101	4	111
22	Х	45	72	35	82	25	92	15	102	5	112
23	Ц	46	73	36	83	26	93	16	103	6	113
24	Ч	47	74	37	84	27	94	17	104	7	114
25	Ш	48	75	38	85	28	95	18	105	8	115
26	Щ	52	76	12	86	23	96	34	106	45	116
27	Ю	2	77	13	87	24	97	35	107	46	117
28	Я	3	78	14	88	25	98	36	108	47	118
29	А	4	79	15	89	26	99	37	109	48	119
30	Б	49	80	34	90	25	100	16	110	7	120
31	В	50	81	35	91	26	101	17	111	8	121
32	Г	41	82	32	92	23	102	14	112	5	122
33	Д	43	83	34	93	25	103	16	113	7	123
34	Е	46	84	37	94	28	104	19	114	10	124

Таблиця 3.2 – Вихідні дані для складання локального кошторису

Номер роботи	Шифр норм за РЕКН (ДБН Д.2.2-99)	Од. виміру	Номер групи студентів			
			Кількість одиниць виміру			
			1	2	3	4
1	2	3	4	5	6	7
	1-1-1	100 м ³	5,24	4,71	5,76	4,94
2	1-1-2	100 м ³	4,78	4,30	5,24	4,64
3	1-2-1	100 м ³	5,42	4,91	5,82	5,12
4	1-2-2	100 м ³	5,13	4,41	5,34	5,43
5	1-3-1	100 м ³	5,68	5,10	5,96	5,20
6	1-3-2	100 м ³	4,31	4,86	3,92	4,52
7	1-4-1	10 ям	5,3	5,2	5,10	5,8
8	1-4-2	10 ям	4,50	5,1	4,20	4,9
9	1-7-1	1000 м ²	4,12	3,93	3,85	4,44
10	1-7-2	1000 м ²	4,75	4,32	5,03	4,86
11	1-7-3	1000 м ²	3,96	3,42	4,52	4,36
12	1-7-4	1000 м ²	5,23	4,62	5,47	4,86
13	1-8-1	100 м ³	4,44	4,89	5,12	4,56
14	1-8-2	100 м ³	4,11	4,63	4,32	4,53
15	1-8-3	100 м ³	4,38	4,96	4,85	5,01
16	1-8-4	100 м ³	2,63	2,45	2,96	2,75
17	1-8-5	100 м ³	3,41	3,21	3,26	3,62
18	1-9-1	100 м ³	2,75	3,44	3,21	2,85
19	1-9-2	100 м ³	3,65	3,44	3,96	3,56
20	1-9-3	100 м ³	4,60	4,52	4,12	4,96
21	1-9-4	100 м ³	3,90	3,43	4,12	4,41
22	1-9-5	100 м ³	3,80	3,45	3,63	4,12
23	1-12-1	100 м ³	4,27	3,65	4,62	3,85
24	1-12-2	100 м ³	2,90	3,30	2,96	3,10
25	1-12-3	100 м ³	3,52	3,66	3,41	3,12
26	1-12-4	100 м ³	5,10	4,52	4,32	4,92
27	1-12-5	100 м ³	4,06	4,25	3,65	3,86
28	1-12-6	100 м ³	5,03	5,32	5,45	4,85
29	1-12-7	100 м ³	4,29	4,89	4,96	4,56
30	1-12-8	100 м ³	2,79	2,96	3,27	2,45
31	2-1-1	1 м ³	81	110	96	120
32	2-1-2	1 м ³	45	66	71	51
33	2-1-3	1 м ³	65	63	52	69
34	2-1-4	1 м ³	51	74	63	49
35	2-1-5	1 м ³	48	62	62	0,59
36	2-1-6	1 м ³	64	52	69	59
37	2-2-1	1 м ³	7,4	7,9	6,4	8,1

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5	6	7
38	2-3-1	1 м ³	83	91	85	73
39	2-3-2	100 м ³	0,41	0,54	0,65	0,62
40	2-3-3	100 м ³	0,57	0,49	0,60	0,65
41	2-4-1	100 м ³	0,65	0,69	0,78	0,71
42	2-5-1	100 м ³	0,59	0,61	0,63	0,50
43	2-6-1	100 м ²	0,77	0,81	0,69	0,76
44	2-6-2	100 м ²	0,60	0,56	0,65	0,63
45	2-6-3	100 м ²	0,50	0,55	0,61	0,49
46	2-6-4	100 м ²	0,51	0,45	0,59	0,57
47	2-6-4	100 м ²	0,46	0,51	0,62	0,56
48	2-6-5	100 м ²	0,64	0,59	0,71	0,69
49	2-6-6	100 м ²	0,39	0,49	0,35	0,45
50	2-6-7	100 м ²	0,81	0,89	0,74	0,70
51	2-7-1	10 м	6,6	7,1	6,4	7,2
52	2-7-2	10 м	5,2	5,9	6,1	6,8
53	2-7-3	10 м	8,6	7,5	9,1	8,5
54	2-8-1	100 м ²	0,71	0,75	0,65	0,79
55	2-8-2	100 м ²	0,61	0,48	0,55	0,69
56	2-9-1	100 м ³	0,47	0,51	0,56	0,44
57	2-9-2	100 м ³	0,48	0,54	0,44	0,61
58	2-9-3	100 м ³	0,59	0,51	0,63	0,47
59	2-10-1	1 м ³	50	53	65	42
60	2-11-1	1 м ³	63	68	53	64
61	2-11-2	1 м ³	75	81	72	85
62	2-11-3	1 м ³	94,6	89,00	96,20	91,10
63	2-12-1	100 шт.	8,94	7,82	7,75	7,50
64	2-12-2	100 шт.	77,51	69,20	71,56	74,63
65	2-12-3	100 шт.	6,95	6,12	5,45	6,54
66	2-12-4	100 шт.	6,52	5,00	6,23	6,45
67	2-12-5	100 шт.	9,20	8,23	9,25	8,23
68	2-12-6	100 шт.	9,00	8,56	9,10	9,50
69	2-13-1	100 м ³	7,25	6,89	7,58	7,52
70	3-2-1	10 м ³	7,32	7,17	7,56	7,52
71	3-2-2	10 м ³	7,45	6,25	7,23	6,45
72	3-2-3	10 м ³	8,00	7,80	5,45	8,81
73	3-2-4	10 м ³	4,60	9,70	6,25	8,45
74	3-3-1	10 м ²	76,20	78,36	77,52	74,85
75	3-3-2	10 м ²	73,52	81,30	78,52	72,32
76	3-3-3	10 м ²	76,80	75,36	78,25	74,86
77	3-3-4	10 м ²	69,40	64,52	67,75	65,01
78	3-4-1	100 м	2,42	3,89	1,45	8,21

Продовження табл. 3.2

1	2	3	4	5	6	7
79	3-4-2	100 м	74,91	78,30	71,45	81,45
80	3-4-3	100 м	79,78	72,36	81,00	64,85
81	3-4-4	100 м	68,70	73,65	67,23	76,96
82	3-5-1	10 м ³	7,47	4,25	8,02	7,56
83	3-11-1	10 м ²	71,90	72,56	73,56	64,85
84	3-11-2	10 м ²	75,20	74,69	76,23	71,56
85	3-11-3	10 м ²	94,00	95,30	91,45	89,06
86	3-11-4	10 м ²	78,00	76,25	81,23	77,30
87	3-15-1	100 м	7,46	7,36	7,29	6,30
88	3-15-2	100 м	8,20	7,89	7,89	8,45
89	3-15-3	100 м	7,52	7,65	7,42	7,56
90	3-15-4	100 м	9,23	9,56	9,65	8,65
91	3-15-5	100 м	6,00	6,00	6,23	6,99
92	3-19-1	1 м ²	15,40	16,80	14,60	18,70
93	3-19-2	1 м ²	10,93	11,73	12,84	12,10
94	3-19-3	1 м ²	12,1	11,98	12,15	12,30
95	3-22-1	1 м ³	41,76	51,78	61,69	71,89
96	3-28-1	100 м ³	1,99	1,85	2,10	2,20
97	3-28-2	100 м ³	1,49	1,56	1,33	1,71
98	3-28-3	100 м ³	1,36	1,28	1,45	1,65
99	3-28-4	100 м ³	1,23	1,39	1,45	1,38
100	3-33-1	1 м ³	139	121	141	145
101	3-33-2	1 м ³	110	120	125	130
102	3-33-3	1 м ³	121	112	132	145
103	3-33-4	1 м ³	129	137	158	146
104	3-35-1	100 м ³	0,93	1,15	0,90	1,20
105	3-35-2	100 м ³	1,00	0,95	1,20	1,10
106	3-35-3	100 м ³	2,40	2,20	2,65	2,44
107	3-35-4	100 м ³	2,23	2,45	2,30	2,19
108	3-36-2	100 м ³	2,47	2,20	2,61	2,54
109	3-36-3	100 м ³	2,15	2,23	2,54	2,45
110	3-36-4	100 м ³	1,84	1,70	1,91	1,65
111	3-36-5	100 м ³	1,74	1,96	1,81	1,80
112	3-36-7	100 м ³	1,89	1,75	1,96	1,85
113	4-1-1	100 м ²	1,72	1,81	1,64	1,78
114	4-1-2	100 м ³	1,45	1,64	1,52	1,42
115	4-1-3	100 м ³	1,89	1,70	1,98	1,75
116	4-1-4	100 м ³	4,98	4,23	5,46	5,32
117	4-22-1	100 мест	5,41	4,95	5,28	5,10
118	4-22-1	100 мест	6,56	6,41	5,86	6,75
119	4-25-1	1 м ³	6,41	6,35	5,52	5,95

1	2	3	4	5	6	7
120	6-1-1	100 шт.	6,61	6,31	6,45	5,98
121	6-1-2	100 шт.	7,52	8,32	7,46	7,95
122	6-1-3	100 шт.	7,10	6,89	7,00	6,95
123	6-2-1	100 м ²	3,00	4,23	2,45	3,56
124	6-5-1	10 шт.	6,5	6,3	6,6	6,8
125	6-5-2	10 шт.	7,70	7,31	7,45	7,95
126	6-5-4	10 шт.	5,47	5,41	5,84	6,22
127	6-5-5	10 шт.	5,90	5,85	6,34	6,55

Таблиця 3.3 – Вихідні дані для складання об'єктного кошторису

Варіанти		Найменування об'єкта та його характеристика	Будівельний об'єм будівлі, тис. м ³
1	2	3	4
1	А	Реконструкція одноповерхового корпусу машинобудування	40,0
2	Б	Ремонт одноповерхового корпусу машинобудування	70,0
3	В	Реконструкція одноповерхового корпусу машинобудування	150,0
4	Г	Ремонт одноповерхового корпусу машинобудування	270,0
5	Д	Реконструкція одноповерхового корпусу машинобудування	320,0
6	Е	Реконструкція одноповерхового корпусу металургійної промисловості	35,0
7	Є	Реконструкція одноповерхового корпусу металургійної промисловості	90,0
8	Ж	Реконструкція одноповерхового корпусу металургійної промисловості	140,0
9	З	Реконструкція одноповерхового корпусу металургійної промисловості	280,0
10	І	Реконструкція одноповерхового корпусу металургійної промисловості	400,0
11	К	Реконструкція корпусу хімічної промисловості	70,0
12	Л	Ремонт корпусу хімічної промисловості	80,0
13	М	Реконструкція корпусу хімічної промисловості	190,0
14	Н	Ремонт корпусу хімічної промисловості	240,0
15	О	Реконструкція головного корпусу ТЕЦ потужністю 300 тис. КВт	180,0
16	П	Ремонт силосного залізобетонного корпусу	75,0
17	Р	Реконструкція холодильника	50,0
18	С	Ремонт ангара довжиною до 40 м	50,0

1	2	3	4
19	Т	Ремонт ангара довжиною до 50 м	70,0
20	У	Ремонт ангара довжиною більше 50 м	100,0
21	Ф	Реконструкція гаража для вантажних автомобілів	70,0
22	Х	Реконструкція гаража для автобусів	85,0
23	Ц	Реконструкція кінотеатру на 510 місць	70,0
24	Ч	Реконструкція кінотеатру на 680 місць	78,0
25	Ш	Реконструкція кінотеатру на 1050 місць	108,0
26	Щ	Реконструкція спортивного комплексу	80,0
27	Ю	Реконструкція готелю на 820 місць	152,0
28	Я	Реконструкція готелю на 670 місць	121,0
29		Реконструкція універмагу	70,0
30		Реконструкція критого ринку	65,0
31		Ремонт ангара довжиною до 40 м	75,0
32		Ремонт ангара довжиною до 50 м	85,0
33		Ремонт ангара довжиною більше 50 м	95,0
34		Реконструкція гаража для вантажних автомобілів	25,0
35		Реконструкція критого ринку	85,0

4. Загальні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи

4.1. Система ціноутворення

Система ціноутворення базується на нормативно-розрахункових показниках і поточних цінах трудових і матеріально-технічних ресурсів.

Нормативними показниками є ресурсні елементні кошторисні норми. На основі цих норм і поточних цін на трудові й матеріально-технічні ресурси визначають прямі витрати у вартості будівництва.

Основні витрати, що враховують у вартості, визначають не за нормами, а розрахунково.

До таких витрат відносяться:

- загальновиробничі витрати;
- засоби для зведення і розробки титульних тимчасових будинків і споруд або використання існуючих і новопобудованих будинків і споруд постійного типу;
- додаткові витрати при виконанні будівельно-монтажних робіт у зимовий період;

- інші витрати замовника і підрядних будівельно-монтажних організацій, пов'язаних із здійсненням будівництва;
- витрати на утримання служби замовника і на авторський нагляд;
- підготовка експлуатаційних кадрів;
- проектні й дослідницькі роботи;
- кошторисний прибуток;
- засоби на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами.

Ресурсні елементні кошторисні норми є первинними кошторисними й нормативними, призначеними для визначення нормативної кількості ресурсів, необхідних для виконання різних видів будівельних, монтажних, ремонтних і реставраційних робіт, прямих витрат у вартості будівництва, а також для розробки поточних одиничних розцінок.

Норми диференційовано відбивають у своєму складі показники трудовитрат, часу роботи будівельних машин і механізмів, а також витрату матеріалів, виробів і конструкцій.

Кошторисні норми трудоемкості робіт, виконаних робітниками-будівельниками, монтажниками, середні розряди робіт, наведені в РЕСН, РЕСНМО, РЕСНр, РЕСНр, РЕСНпп, і поточна вартість людино-години відповідного розряду є нормативно-розрахунковою базою для визначення заробітної плати робітників – будівельників і монтажників.

Нормативно-розрахунковою базою для визначення прямих витрат на експлуатацію будівельних машин і механізмів, у тому числі заробітної плати робітників, зайнятих на керуванні і обслуговуванні цих машин, є:

- кошторисні норми часу роботи будівельних машин і механізмів, наведені в ресурсних елементних кошторисних нормах;
- кошторисні норми ресурсів, необхідних для їхньої роботи, наведені в ресурсних кошторисних нормах експлуатації будівельних машин і механізмів;
- поточні ціни машино-години, які розраховують на основі ресурсних кошторисних норм експлуатації будівельних машин і механізмів.

Правила визначення вартості експлуатації будівельних машин і механізмів викладені в розділі 3 ДБН Д.1.1-1-2000.

Кошторисні норми витрат будівельних матеріалів, виробів і конструкцій наведені в РЕСН, РЕСНМО, РЕСНр, РЕСНР, а поточні ціни на них є нормативно-розрахунковою базою для визначення прямих витрат на матеріальні ресурси.

Правила визначення вартості матеріальних ресурсів викладені в розділі 3 ДБН Д.1.1-1-2000.

4.2. Інвесторська кошторисна документація

Для визначення кошторисної вартості будівництва та реконструкції проєктованих підприємств, будинків, споруд або їх черг складають інвесторську кошторисну документацію наступних видів:

- локальні кошториси є первинними кошторисними документами і складаються на окремі види робіт і витрат на будинки або споруди і на загальноплощадкові роботи на основі обсягів, що визначилися при розробці робочої документації (робочих креслень);
- об'єктні кошториси поєднують у своєму складі дані з локальних кошторисів на об'єкт у цілому;
- зведені кошторисні розрахунки вартості будівництва підприємств, будинків, споруд (або їхніх черг) складають на основі об'єктних кошторисів.

4.3. Склад інвесторської кошторисної документації

Склад інвесторської кошторисної документації визначають залежно від стадійності розробки проектно-кошторисної документації і технічної складності об'єкта.

У складі проекту розробляють:

- зведення витрат (при необхідності);
- зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва (розрахунок вартості будівництва);
- об'єктні й локальні кошторисні розрахунки;

- кошторисні розрахунки на окремі види витрат;
- кошториси на проектні й дослідницькі роботи.

У складі робочого проекту розробляються:

- зведення витрат (при необхідності);
- зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва;
- об'єктні й локальні кошторисні розрахунки (при необхідності);
- об'єктні й локальні кошториси;
- відомість ресурсів до локальних кошторисів;
- кошторисні розрахунки на окремі види витрат;
- кошториси на проектні і дослідницькі роботи.

У складі робочої документації розробляються:

- об'єктні й локальні кошториси;
- відомість ресурсів до локальних кошторисів.

До інвесторської кошторисної документації у складі затвердженого проекту (робочого проекту) додають пояснювальну записку, в якій повинні бути наведені:

- посилання на територіальний район, де розташоване будівництво;
- відомості про те, з якого року введені норми, і про ціни, в яких складена інвесторська кошторисна документація;
- обґрунтування для складання розрахунків інших витрат;
- розміри кошторисного прибутку;
- посилання на документи, згідно з якими розробляють інвесторську кошторисну документацію;
- розрахунок розподілу засобів за напрямками капітальних вкладень (для житлово-цивільного будівництва).

4.4. Порядок складання локальних кошторисів і відомостей ресурсів до них

Локальні кошториси складають в поточному рівні цін на трудові й матеріально-технічні ресурси за формами, наведеними в додатку 1.

При складанні локальних кошторисів застосовують:

- ресурсні елементні кошторисні норми України;
- вказівки до застосування ресурсних елементних кошторисних норм;
- ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин і механізмів;
- поточні ціни на матеріали, вироби й конструкції;
- поточні ціни машино-години;
- поточна вартість людино-години відповідного розряду робіт;
- поточні ціни на перевезення вантажів для будівництва;
- правила визначення загально-виробничих витрат.

Відомості ресурсів до локальних кошторисів містять дані про обсяг робіт, передбачених кошторисом, про трудомісткість і середній розряд робіт, нормативну потребу в матеріально-технічних ресурсах у фізичних одиницях виміру, а також вартість одиниці виміру трудових і матеріально-технічних ресурсів, прийняту в кошторисі.

До локальних кошторисів на придбання устаткування відомість ресурсів не розробляють.

У складі локальних кошторисів окремі конструктивні елементи будинку (споруди), види робіт і пристроїв, як правило, групують в розділи.

Порядок розташування робіт у локальних кошторисах і їх групування в розділи повинні відповідати технологічній послідовності провадження робіт і враховувати специфічні особливості окремих видів будівництва.

Виходячи з названих принципів угруповання складають локальний кошторис на:

- *«будівельні роботи»*, який може мати розділи: земляні роботи; фундаменти; стіни; каркас; перекриття; балкони і лоджії; перегородки; сходові марші й площадки; підлога; дах і покрівля; віконні заповнення і балконні двері; дверні

заповнення; внутрішнє оздоблення; зовнішнє оздоблення; вбудовані меблі; інші роботи; інші розділи;

- *«спеціальні будівельні роботи»*, який може мати розділи: фундаменти під устаткування; спеціальні фундаменти; канали і приямки; обмуровування, футеровка й ізоляція, хімічні захисні покриття і т. п.;

- *«внутрішні санітарно-технічні роботи»*, який може мати розділи: водопровід; каналізація; опалення; вентиляція і кондиціонування повітря і т. п.;

- *«монтаж устаткування»*, який може мати розділи: монтаж технічного устаткування; технологічні трубопроводи; металеві конструкції (пов'язані з установленням устаткування) і т. п.

Крім того, при складанні локальних кошторисів, як правило, слід виділяти в окремі розділи роботи, що відносяться до підземної частини будинку (розділ А); надземної частини будинку (розділ Б) (приклад локального кошторису приводиться у додатку 1).

У Додатку 1 першим рядком локального кошторису також наведено алгоритм заповнення кожного стовпчика кошторису.

Перша графа локального кошторису містить у собі порядковий номер робіт, що входять до кошторису. У другій графі наводять позицію і шифр нормативу за РЕКН. Третю графу, заповнюють на підставі вихідних даних, вона містить найменування робіт, що виконуються на об'єкті (табл. 3.2). Четверта графа включає кількість виконуваних робіт (табл. 3.2). Графи 5 і 6 заповнюють на підставі шифру нормативу позиції за РЕКН. Графи 7, 8 і 9 визначають шляхом множення обсягу робіт на відповідну одиничну розцінку (див. Додаток 1). Графу 10 заповнюють на підставі шифру позиції нормативу, вона відповідає даним РЕКН. Графу 11 заповнюють шляхом прямих розрахунків, наведених у Додатку 1 (перший рядок локального кошторису див. Додаток 1).

Після розрахунку кожної позиції локального кошторису в кінці кошторису наводять підсумок за графами 7, 8, 9 і 11. Наступним кроком розрахунку є закриття кошторису, за прикладом, наведеним у Додатку 1.

По закінченні закриття кошторису підсумкові дані переносять у «шапку» локального кошторису, переводячи ці дані у тисячі гривень.

4.5. Порядок складання об'єктних кошторисів

Об'єктні кошториси складають на поточному рівні за формулою, наведеною в Додатку 3, на об'єкти в цілому шляхом підсумовування даних локальних кошторисів, з групуванням робіт і витрат за відповідними графами кошторисної вартості «будівельних робіт», «встановлення меблів та інвентарю», «інших витрат».

В об'єктних кошторисах за даними локальних кошторисів показують кошторисну трудомісткість і кошторисну заробітну плату.

Якщо вартість об'єкта може бути визначена за одним локальним кошторисом, то об'єктний кошторис не складають. У цьому разі роль об'єктного кошторису виконує локальний кошторис.

В об'єктному кошторисі порядково й у підсумку наводять показники одиничної вартості на 1 м³ об'єму на 1 м² площі будинків і споруд, на 1 м довжини мережі і т. п. (табл. 4.1).

Таблиця 4.1 – Нормативи для визначення витрат на придбання обладнання, виконання внутрішніх санітарно-технічних і електромонтажних робіт і на монтаж обладнання для складання об'єктного кошторису

№ п/п	Назви робіт і витрат	Норматив від вартості будівельних робіт в локальному кошторисі в % на:		
		будівельні роботи (граф 4)	монтажні роботи (граф 5)	обладнання та меблі (граф 6)
1	2	3	4	5
1	Внутрішні санітарно-технічні роботи на об'єктах: - житла - пром. будівель	3 3,5	0,5 1,0	0,5 1,0
2	Електромонтажні роботи на об'єктах: - житла - пром. будівель	2,1 1,9	0,5 0,4	1,8 0,8

Продовження табл. 4.1

1	2	3	4	5
3	Придбання обладнання для об'єктів: - житла - пром. будівель	- -	- -	3,9 27
4	Монтаж обладнання на об'єктах: - житла - пром.будівель	- -	1,3 4,8	- -

Приклад об'єктного кошторису див. у Додатку 3.

4.6. Порядок складання зведених кошторисних розрахунків

Зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва підприємств, будинків, споруд та їхніх черг – це документ, що визначає повну кошторисну вартість будівництва всіх об'єктів, передбачених «Проектом» або «Робочим проектом», включаючи кошторисну вартість будівництва і монтажних робіт, витрати на придбання устаткування, меблів та інвентарю, а також усі супутні витрати.

Зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва розробляють у складі «Проекту» або «Робочого проекту» за формою, наведеною в Додатку 6.

Кошторисну вартість кожного об'єкта, передбаченого проектом (робочим проектом), розподіляють за графами, що визначають вартість: будівельних робіт; монтажних робіт; установлення меблів і інвентарю; інших витрат; загальну кошторисну вартість.

У зведених кошторисних розрахунках вартості будівництва засоби розподіляють за наступними розділами:

Розділ 1. Підготовка територій будівництва.

Розділ 2. Основні об'єкти будівництва.

Розділ 3. Об'єкти підсобного й обслуговуючого призначення.

Розділ 4. Об'єкти енергетичного господарства.

Розділ 5. Об'єкти транспортного господарства і зв'язку.

Розділ 6. Зовнішні мережі і споруди водопостачання, каналізації, теплопостачання і газопостачання.

Розділ 7. Впорядкування і озеленення території.

Розділ 8. Тимчасові будинки й споруди.

Розділ 9. Інші роботи й витрати.

Розділ 10. Утримання служби замовника й авторський нагляд.

Розділ 11. Підготовка експлуатаційних кадрів.

Розділ 12. Проектні й дослідницькі роботи.

Крім того, після підсумків розділів 1-12 враховують:

- кошторисний прибуток;
- засоби покриття ризику всіх учасників будівництва;
- засоби на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами;
- податки, обов'язкові платежі, встановлені чинним законодавством і не враховані складовими вартості будівництва.

У разі відсутності об'єктів, робіт і витрат, що передбачаються відповідним розділом, цей розділ пропускають без зміни номерів наступних розділів.

До розділу 1 «Підготовка території будівництва» включають засоби на роботи й витрати, пов'язані з відведенням і освоєнням забудовуваної території.

До розділу 2 «Основні об'єкти будівництва» включають кошторисну вартість будинків, споруд і видів робіт основного призначення.

До розділу 3 «Об'єкти підсобного й обслуговуючого призначення» включають кошторисну вартість об'єктів підсобного й обслуговуючого призначення.

У тому випадку, коли розробляється окремий проект (робочий проект) зі зведеним кошторисним розрахунком вартості будівництва таких об'єктів, як котельня, лінія електропостачання, теплові мережі, упорядкування території, дороги й інші, що, як правило, включають розділи 3-7 зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва до комплексного проекту, кошторисну вартість цих об'єктів включають до розділу 2 як основні об'єкти.

До розділів 4-7 включають об'єкти, перелік яких відповідає найменуванням розділів.

До розділу 8 «Тимчасові будинки й споруди» в графи 4, 5 і 8 включають засоби на зведення і розбирання титульних тимчасових будинків і споруд, необхідних для забезпечення виробничих потреб будівництва, а також для розмі-

щення і обслуговування працівників будівництва. Правила визначення розміру засобів наведені в розділі 3 ДБН Д.1.1-1-2000 (Додаток 9).

До розділу 9 «Інші роботи і витрати» включають засоби на покриття витрат замовника і підрядних будівельно-монтажних організацій, а також на окремі види робіт, що не враховані в кошторисних нормативах. Зазначені засоби визначають в цілому по будівництву (ДБН.Д.1.1-1-2000).

До розділу 10 «Утримання служби замовника й авторський нагляд» у графі 7 і 8 включають засоби в поточному рівні цін, призначені на:

- утримання служби замовника (включаючи витрати на технічний нагляд);
- проведення авторського нагляду проектними організаціями.

До розділу 11 «Підготовка експлуатаційних кадрів» включають (у графі 7 і 8) засоби на підготовку експлуатаційних кадрів для знову споруджуваних підприємств.

До розділу 12 «Проектні й дослідницькі роботи» включають:

- кошторисну вартість проектно-дослідницьких робіт;
- кошторисну вартість експертизи проектно-кошторисної документації;
- витрати, пов'язані з випробуванням паль (частина робіт, що виконується проектно-дослідницькими організаціями).

До зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва після підсумку розділів 1-12 включають:

- кошторисний прибуток;
- засоби на покриття ризику всіх учасників будівництва;
- засоби на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами;
- податки, збори (обов'язкові платежі), установлені чинним законодавством і не враховані складовими вартості будівництва.

Кошторисний прибуток – (Пк) розраховують за формулою

$$Пк = Зкт \times Пу,$$

де Зкт – загальна кошторисна трудомісткість БМР, люд.-год.;

Пу – усереднений показник, виражений у гривнях на 1 люд.-год. загальної кошторисної трудомісткості, поданий у Додатку 12 за ДБН.Д.1.1-1-2000;

$$\mathbf{Зкт = Тпв + Тз + Тзpm + Тдвз + Тдвп,}$$

де $\mathbf{Тпв}$ – нормативна трудомісткість робіт у прямих витратах, що враховує трудовитрати робітників-будівельників, монтажників і робітників, зайнятих на керуванні й обслуговуванні будівельних машин та механізмів, люд.-год.;

$\mathbf{Тз}$ – трудовитрати працівників, заробітна плата, яких враховується в загальновиробничих витратах, люд.-год.;

$\mathbf{Тзpm}$ – трудовитрати в коштах на зведення і розбирання тимчасових будівель і споруд, що визначаються за кошторисом при складанні проєкту на такі об'єкти, а при визначенні коштів на зазначені цілі за усередненим відсотковим показником за додатками 6 або 7 трудовитрати визначають на підставі усереднених показників;

$\mathbf{Тдвз}$ – трудовитрати в додаткових витратах при виконанні будівельно-монтажних робіт у зимовий період визначаються на підставі усереднення розрахункових показників згідно з Додатком за ДБН.Д.1.1-1-2000;

$\mathbf{Тдвп}$ – трудовитрати в додаткових витратах при виконанні робіт у літній період, визначають на підставі усереднених розрахункових показників згідно з Додатком за ДБН.Д.1.1.-1-2000.

Кошти на покриття адміністративних витрат БМО (будівельно-монтажної організації) розраховують за формулою

$$\mathbf{Кна = Зкт \times Па,}$$

де $\mathbf{Зкт}$ – загальна кошторисна трудомісткість БМР (будівельно-монтажних робіт), грн./люд.-год.;

$\mathbf{Па}$ – усереднений показник для розрахунку адміністративних витрат у гривнях на 1 людино-годину, що приймається згідно з Додатком 11 ДБН.Д.1.1-1-2000 (об'єкти промисловості – 8,5% від гл. 1-12 $\mathbf{Зкр}$; житлові будинки – 2,5%).

Засоби на покриття ризику всіх учасників будівництва призначені на відшкодування:

- збільшення вартості обсягів робіт і витрат, характер і методи виконання яких не можуть бути точно вказані при проектуванні й уточнюються при визначенні виконавця робіт (проведенні тендера) або в процесі будівництва;
- збільшення вартості будівництва, викликаного зміною державних стандартів на окремі матеріали, вироби, конструкції, устаткування і т. п.

Розмір цих засобів залежить від стадії проектування, виду і складності будівництва, узгоджується із замовником і визначається відсотком від підсумку розділів 1-12 РСР, графа 8, з вказівкою в графах 7, 8.

По об'єктах, будівництво яких здійснюється із залученням бюджетних засобів або засобів підприємств, установ і організацій державної власності, розмір засобів на покриття ризику всіх учасників будівництва приймають в межах рекомендованих Держбудом усереднених показників (Додаток 12 ДБН.Д.1.1.-1-2000).

Засоби на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, призначені на відшкодування збільшення вартості трудових і матеріально-технічних ресурсів, викликаних інфляцією, що може відбутися як на початку будівництва, так і протягом нього.

До зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва включають встановлені чинним законодавством податки, збори, обов'язкові платежі, не враховані складовими вартості будівництва. Розмір цих витрат визначають, виходячи з норм і бази для їхнього нарахування, установлених відповідними постановами Уряду. Зазначені витрати включають окремими рядками в графи 7, 8.

У складі зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва наводять (у графах 4-8) наступні підсумки:

- по кожному розділу при наявності в розділах підрозділів;
- по кожному розділі і по підрозділах;
- сумарні по розділах 1-7, 1-8, 1-9, 1-12;

- «Разом» по розділах 1-12 з урахуванням кошторисного прибутку, засобів на покриття ризику всіх учасників будівництва, засобів на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами;
- «Усього» по зведеному кошторисному розрахунку.

За підсумком зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва вказують:

1. Зворотні суми, що враховують вартість:

- матеріалів і виробів, одержуваних від розбирання тимчасових будинків і споруд, у розмірі 15% від кошторисної вартості тимчасових будинків і споруд (з амортизованою частиною вартості) незалежно від терміну здійснення будівництва;
- матеріалів і виробів, одержуваних від розбирання конструкцій, зносу і переносу будинків і споруд, у розмірі, обумовленому в розрахунку;
- меблів, устаткування та інвентарю, придбаних для меблювання житлових і службових приміщень для іноземного персоналу, який здійснює шефмонтаж устаткування;
- матеріалів, одержуваних у порядку допоміжного видобутку.

Зведений кошторисний розрахунок складають в цілому на будівництво, незалежно від числа генеральних підрядних будівельно-монтажних організацій, які беруть участь у ньому.

Приклад зведеного кошторисного розрахунку див. у Додатку 4. Після розрахунку ЗКР (зведений кошторисний розрахунок) наводить пояснювальну записку до інвесторської кошторисної документації (див. Додаток 6).

У пояснювальній записці до інвесторської кошторисної документації необхідно показати місце розташування будови, нормативи і вихідну інформацію, використану в розрахунках, а також основні показники зведеного кошторисного розрахунку. Крім того в проекті треба навести наступні техніко-економічні показники проекту:

1. Вартість будівництва (В) за інвесторським кошторисом з ПДВ, тис. грн.

2. Вартість будівництва за об'єктному кошторису (V_1), тис. грн., в тому числі будівельних робіт, тис. грн.
3. Будівельний обсяг будови (O), грн./м³ або грн./м².
4. Питому вартість (P_o) одиниці обсягу будови, грн./м³ або грн./м² всього, що розраховується за формулою

$$P_o = V/O,$$

в тому числі будівельних робіт (P_b):

$$P_b = V_1/O.$$

5. Трудомісткість будівельних робіт ($T_{пв}$), люд.-днів.
6. Виробіток на одного робітника ($ВР$), грн./люд.-день, що розраховується за формулою

$$ВР = V_1/T_{пв}.$$

7. Тривалість будівництва об'єкта за варіантами, календарних місяців:

а) нормативна (T_b);

б) проектна (T_p).

8. Зниження собівартості будівельних робіт за рахунок прискорення будівництва розраховують за формулою

$$E_y = 0,4 \times НВ(1 - T_p/T_b),$$

де $НВ$ – накладні витрати.

9. Загальний прибуток ($P_{заг}$) від виконання будівельних робіт, тис. грн.

$$P_{заг} = P_{кп} + E_y + E_y,$$

де $P_{кп}$ – нормативний кошторисний прибуток, тис. грн.;

10. Чистий прибуток ($P_{чп}$) від виконання будівельних робіт, тис. грн.

$$P_{чп} = P_{заг} - P_b,$$

де P_b – податок на прибуток, тис. грн.

12. Рентабельність ($P_{бр}$), %

$$P_{бр} = P_{чп}/S_1 \times 100 (\%).$$

Таблиця 4.2 – Нормативи для розрахунку витрат по окремих главах зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта

№ п/п	Назви глав ЗКР	Нормативи витрат у % від кошторисної вартості будівництва об'єкта, наведеної в об'єктному кошторисі № 1			
		будівельні роботи (граф 4 ЗКР)	монтажні роботи (граф 5 ЗКР)	обладнання та меблі (граф 6 ЗКР)	Інші витрати (граф 7 ЗКР)
1	Глава 1. Підготовка території будівництва:				
	- в нових районах;	4-5	-	-	1-2
	- в освоєних районах.	3-4	-	-	2-3
2	Глава 4. Об'єкти енергетичного господарства	3-5	1-2	1-2	-
3	Глава 5. Об'єкти транспортного господарства і зв'язку	6-7	1-2	1-2	-
4	Глава 6. Зовнішні мережі та споруди водопостачання каналізації, теплопостачання і газопостачання	6-8	3-4	2-3	-
5	Глава 7. Благоустрій і озеленення території	4-6	-	-	-

Список літератури

1. Сметное дело в строительстве: Уч. пособие для вузов / Г.М. Хайкин и др. – Москва : Стройиздат, 1991. – 335 с.
2. Александров В.Т., Касьяненко Т.Г. Ценообразование в строительстве. – Санкт-Петербург, 2000.
3. Определение стоимости и цены строительства: Практическое пособие. – Киев.: Изд-во «Приор», 1999.
4. Комаровский П.Е. Сметное нормирование и ценообразование строительных работ. – Москва: Финансы и статистика, 1989. – 300 с.
5. Економіка будівництва: Навч. посібник / За ред. О.С. Іванілова. – Харків: Вища школа, 2001. – 584 с.

Локальний кошторис
на ремонтно-будівельні роботи (приклад)

Назва об'єкта

Підстава: креслення № _____

Складена в поточних цінах станом на 01.01.05 р.

Кошторисна вартість 2020,318 тис. грн.
Кошторисна трудомісткість 93,83 тис. люд-год.
Кошторисна заробітна плата 579,194 тис. грн.
Середній розряд робіт 3,3

№ п/п	Шифр номер позиції нормативу	Назва робіт і витрат, одиниця виміру	Кількість	Вартість одиниці		Загальна вартість			Витрати праці робітників, незайнятих на обслуговуванні машин, люд.-год.	
				Усього	Експлуа- тації машин	Усього	Заробітної плати	Експлуа- тації машин	Обслуговування машин	
				Заробітної плати	У тому числі заробітної плати				на одиницю	усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Табл. 3.2 гр.1		Табл. 3.2 гр.1-4 (за номером групи)	<u>гр.3РЕСН</u> гр.4РЕСН	<u>гр.5РЕСН</u> гр.6РЕСН	гр.4 × числ.гр.5	гр.4 × знам.гр.5	<u>гр.4 × чис.гр.6</u> гр.4 × знам.гр.6	<u>гр.11РЕСН</u> гр.12РЕСН	<u>гр.4 × чис.гр.10</u> гр.4 × знам.гр.10

№ п/п	Шифр и № поз. нормативу	Найменування робіт і витрат, од. виміру	Кіл-сть	Вартість одиниці, грн.		Загальна вартість, грн.			Витрати праці робітників, не- зайнятих обл. машин	
				Усього	експл. машин.	усього	основна з/п	експл. машин.	те саме обл. машин	
				основна з/п	в т. ч. з/п			в т. ч. з/п	на од.	усього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<u>Розділ 2.</u> Загальнобудівельні роботи										
1	4--2--1	Демонтаж монолітного перекриття, 100 м ² .	38,8	2668,55	443,37	103539,74	84012,86	17202,76	289,09	11216,69
				2165,28	132,75			5150,70	13,68	530,78
2	4--6--1	Розбирання балок підкранових, 1 т.	50,4	308,40	76,68	15543,36	9916,20	3864,67	22,63	1140,55
				196,75	2,27			114,41	0,24	12,10
3	4--15--2	Монтаж металевих підкранових балок, 1 т.	50,4	5694,34	67,33	286994,74	17094,17	3393,43	42,43	2138,47
				339,17	17,87			900,65	1,88	94,75
4	4--23--5	Влаштування утеплювача з плит мінераловатних, 100 м ² .	38,8	5406,77	107,07	209782,68	80243,83	4154,32	181,91	7058,11
				2068,14	45,33			1758,80	246,50	9564,20
5	7--18--4	Влаштування вирівнюючих цементно- пісчаних стяжок, 100 м ² .	38,8	1152,15	17,91	44703,42	25533,89	694,91	76,70	2975,96
				658,09	15,85			614,98	2,03	78,76
6	8--2--2	Демонтаж профнастилу, 100 шт.	0,3	131,08	6,97	39,32	37,23	2,09	16,57	4,97
				124,11	4,41			1,32	0,49	0,15

Продовження додатку 1

7	8--10--1	Монтаж профнастилу, 100 шт.	0,3	158,90	0,29	47,67	46,93	0,09	19,17	5,75
				156,43	0,26			0,08	0,03	0,01
8	Прайс-лист	Сталь листовая, 1 т.	0,64	6320,40		4045,06	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
9	8--28--1	Влаштування пароізо- ляції, обклеювальної в 1 шар, 100 м ² .	77,6	777,06	8,73	60299,86	19590,12	677,45	29,70	2304,72
				252,45	3,70			287,12	0,44	34,14
10	Прайс-лист	Матеріал рулонний, 1 м ² .	8536	5,70		48655,20	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
11	8--32--3	Влаштування покрівлі рулонної з напрямних матеріалів у 2 шари, 100 м ² .	38,8	290,41	18,94	11267,91	7711,50	734,87	33,18	1287,38
				198,75	7,04			273,15	1,21	46,95
12	Прайс-лист	Матеріали рулонні кровельні для верхніх шарів, м ² .	4384,4	9,82		43054,81	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
13	Прайс-лист	Грунтовка, т.	1,6296	4440,00		7235,42	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
14	Прайс-лист	Матеріали рулонні кровельні для нижніх шарів, м ²	4462	5,70		25433,40	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
15	8--29--3	Влаштування утеплень з плит, 100 м ² .	38,8	843,53	15,71	32728,96	13206,74	609,55	74,73	2899,52
				340,38	9,54			370,15	1,70	65,96
16	Прайс-лист	Плити теплоізоляційні, м ² .	3996,4	4,80		19182,72	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00

Продовження додатку 1

17	8--34--1	Виконання світлозахисного шару, 100 м ² .	38,8	3843,48	19,91	149127,02	12195,62	772,51	55,24	2143,31
				314,32	12,06			467,93	2,55	98,94
18	Прайс-лист	Грунтівка, т.	3,104	4440,00		13781,76	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
19	9--28--9*	Демонтаж підкранових балок, на монтажі, на відмітці до 25 м прогоном до 12 м, вагою більш 3 т, 1 т.	50,4	536,60	319,35	27044,64	6078,24	16095,15	21,53	1085,01
				120,60	78,15			3938,76	12,71	640,46
21	9--18--9*	Монтаж блоків підкранових балок, укрупнених, на відмітці до 25 м прогоном до 12 м, вагою більш 3 т, 1 т.	50,4	429,28	292,98	21635,71	5576,26	14766,19	18,72	943,49
				110,64	78,15			3938,76	11,05	556,92
22	Прайс-лист	Вартість метало-конструкцій, т.	50,4	2960,50		149209,20	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
23	9--31--1*	Демонтаж підкранових смуг по металевим підкрановим балкам, для рельсів типу Р, 1000 м рельс в одну нитку.	3,08	62858,71	29964,84	193604,83	84608,86	92291,70	5188,80	15981,50
				27470,41	7398,74			22788,12	1210,48	3728,27
25	9--20--1*	Монтаж підкранових смуг по металевим підкрановим балкам, для рельсів типу Р, 1000 м рельс в одну нитку.	3,08	54659,75	28004,52	168352,03	79073,70	86253,92	4512,00	13896,96
				25673,28	7398,74			22788,12	1052,59	3241,98
26	Прайс-лист	Вартість метало-конструкцій, т.	3,03	2960,50		8970,32	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00

Продовження додатку 1

		УСЬОГО по розділу 2				1644279,78	444926,16	241513,60		65082,41
								63393,05		18694,37
		УСЬОГО за 1 розділом				0,00	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
		УСЬОГО за розділами 2-5				1644279,78	444926,16	241513,60		65082,41
								63393,05		18694,37
		УСЬОГО за розділом 6				0,00	0,00	0,00		0,00
								0,00		0,00
		ІТОГО ЗАГАЛЬНА				1644279,78	444926,16	241513,60		65082,41
								63393,05		18694,37
		У тому числі: вартість матеріальних виробів та конструкцій				957840,02				
		Загальнобудівельні витрати (див. дод. 2)				376038,67				
		Трудовітність у загальнобудівельних витратах (див. дод. 2)								10053,21
		Заробітна плата в загальнобудівельних витратах (див. дод. 2)					70875,16			
		Усього за кошторисом				2020318,44				
		Кошторисна трудоемкість								93830,00
		Кошторисна заробітна плата					579194,37			

Склав

(посада, підпис /ініціали, прізвище/)

Перевірів

(посада, підпис /ініціали, прізвище/)

Розрахунок загальновиробничих витрат до локального кошторису

№ п/п	Обґрунтування	Нормативна трудомісткість у прямих витратах (робітників- будівельників і робітників, які обслуговують машини), люд.-год.	Усереднені коефіцієнти переходу від нормативної трудомістко- сті робіт, що передбачені в прямих витратах, до трудомістко- сті робітників, з/п яких вра- ховується в загально- будівельних витратах	Трудо- місткість у загаль- нобудів- ельних витратах, люд.-год. Гр.3*Гр.4	Усеред- нена вартість людино- години робітни- ків, з/п яких врахову- ється в загаль- нобудів- ельних витратах, грн.	1 блок. Заробітна плата в загально- будівель- них витра- тах, грн. Гр.5*Гр.6	Заробітна плата в прямих витратах, грн.	2 блок. Відраху- вання на соціальні потреби, грн. (Гр.7*Гр.8)* *0,375	Усередне- ний показ- ник при- значення грошей на покриття інших ста- тей загаль- нобудівель- них витрат, грн./люд.- год.	3. блок. грн. Гр.3*Гр.10	Загальна маса загально- будівельних витрат, грн. Гр.7+Гр.9+ +Гр.11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Локальний кошторис № 1										
	а) земляні	0,00	0,098	0,00	7,05	0,00	0,00	0,00	0,85	0,0	0,00
	б) загально- будівельні роботи	83776,78	0,120	10053,21	7,05	70875,16	508319,21	217197,89	1,05	87965,6	376038,67
	в) опоряджува- льні роботи	0,00	0,088	0,00	7,05	0,00	0,00	0,00	0,83	0,0	0,00
	Усього	83776,78		10053,21		70875,16	508319,21	217197,89		87965,6	376038,67

Об'єктний кошторис № 1
на ремонт промислового будинку

Кошторисна вартість	2190,025	тис. грн.
Кошторисна трудомісткість	93,830	тис. люд.-год.
Кошторисна з/п	579,194	тис. грн.

№ п/п	Номер кошторису і розрахунків	Найменування робіт та витрат	Кошторисна вартість, тис. грн.					Кошторис на трудомісткість люд.-год.	Кошторисна з/п тис. грн.	Показник одиничної вартості, грн./м ²
			будівельні роботи	монтажні роботи	оборуд., мебель, инвент.	Інші витрати	УСЬОГО			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Локальний кошторис № 1	Загально-будівельні роботи	2020,32				2020,32	93,83	579,19	1924,11
2	Розрахунок	Сан-тех. роботи	60,61	10,10	10,10		80,81			76,96
3	Розрахунок	Електромонт. роботи	42,43	10,10	36,37		88,89			84,66
4	Розрахунок	Придбання обладнання			0,00		0,00			0,00
5	Розрахунок	Монтаж обладнання		0,00			0,00			0,00
		УСЬОГО	2123,35	20,20	46,47		2190,03	93,83	579,19	2085,74

Зведений кошторисний розрахунок у сумі 3545,91 тис. грн.

В тому числі повернуті суми 5,91 тис. грн.

Зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва*Складений у цінах станом на 01.04.2005 р.*

№ п/п	Номер кошторисів і розрахунків	Найменування глав, об'єктів, робіт і витрат	Кошторисна вартість, тис. грн.				Загальна кошторисна вартість, тис. грн.
			Будівельних робіт	Монтажних робіт	Обладнання, мебель, інвентарь	Інші витрати	
1	Об'єктний кошторис	Глава 2. Основні об'єкти будівництва.	2123,35	20,20	46,47		2190,03
		По главі 2.	2123,35	20,20	46,47		2190,03
		Усього по главах 1-7.	2123,35	20,20	46,47	0,00	2190,03
2	Розрахунок 6	Глава 8. Тимчасові будинки та спорудження.	39,42				39,42
		По главі 8.	39,42				39,42
		Усього по главах 1-8.	2162,78	20,20	46,47	0,00	2229,45
3		Глава 9. Інші роботи та витрати.					
	Розрахунок 7	а) додаткові витрати на виконання робіт у зимовий період;	23,79	0,22			24,01
	Розрахунок 8	б) додаткові витрати на виконання робіт у літній період;	7,57	0,07			7,64
	Розрахунок 9	в) інші витрати.	54,07	0,51			54,57
		По главі 9.	85,43	0,80			86,23
		Усього по главах 1-9	2248,20	21,00	46,47	0,00	2315,67

Продовження додатку 4

10	Розрахунок 10	Глава 10. Отримання служби замовника та авторський нагляд.				57,89	57,89
		Усього по главах 1-10.	2248,20	21,00	46,47	57,89	2373,57
11	Розрахунок 11	Глава 12. Проектні та вишукувальні роботи.				34,04	1,01
		Усього по главах 1-12.	2248,20	21,00	46,47	91,93	2374,58
12		Кошторисний прибуток.				277,89	277,89
13		Кошти на покриття ризиків всіх учасників будівництва.				213,71	213,71
14		Кошти на покриття додаткових витрат пов'язаних з інфля- ційними процесами.				13,89	13,89
15		Адміністративні витрати.				74,86	74,86
		Усього по зведеному кошторисному розрахунку.	2248,20	21,00	46,47	672,28	2954,92
		ПДВ				590,98	590,98
		Усього по зведеному кошторисному розрахунку з ПДВ.	2248,20	21,00	46,47	806,73	3545,91
		Невраховані роботи.				5,91	5,91

Додаток 5

Розрахунок одиничної вартості встановлення бетонної підготовки

(позиція 4 локальні кошториси № 2-1)

РЭСН 6-1-1

Вимірник: 100 куб. м бетону

Складений у поточних цінах за станом на 1 січня 2001 р.

№ п/п	Шифр ресурсу	Найменування витрат і ресурсів	Од. виміру	Кіль- кість	Вартість, грн	
					Од. виміру	Усього
1	2	3	4	5	6	7
1		Зарплата Витрати праці робітників – будівельників. Середній нор- мативний розряд ланки – 2	люд.-год.	195,75	2	391,5
		УСЬОГО:				391,5
2	C200-2	Вартість експлуатації машин і механізмів. Автомобілі бор- тові, вантажопідйомність до 5 т. Середній нормативний розряд ланки – 3	маш. - год люд. – год	0,09 0,12	13,83 2,18	1,24 0,26
	C200-128	Крани баштові, вантажопід- йомність до 5 т. Середній нор- мативний розряд ланки – 4,5	маш. - год люд. – год	6,97 9,48	15,05 2,65	104,9 25,1
	C202-1141	Крани на автомобільному ходу, вантажопідйомність 10 т. Се- редній нормативний розряд ланки – 5,3	маш. - год люд. – год	10,6 15,26	28,58 2,98	302,95 45,47
		УСЬОГО:				409,09
		в т.ч. зарплата машиністів				70,83
		Вартість матеріалів, виробів і конструкцій				
	C111-1757	Рогожа	куб. м	250	4,62	1155
	C142-10-2	Вода	куб. м	1,75	2,86	5,01
	C1424-11608	Суміші бетонні готові важкі, клас бетону В3,5 (М-50), круп- ність заповнювачів більша 20 (до 40 мм)	куб. м	102	127,22	12976,44
	C1999-9001	Електроенергія	кВт	1,96	0,13	0,25
	C1999-9005	Мастильні матеріали	кг	0,196	2,57	0,50
		УСЬОГО:				14137,2
		РАЗОМ:				14937,79

Пояснювальна записка інвесторської кошторисної документації
(приклад)

Будівництво розташоване на території Харківської області. Кошторисна документація складена із застосуванням:

- правил визначення вартості будівництва (ДБН Д.1.1-1-2000);
- ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи (РЭСН) (ДБН Д.2.2-99);
- ресурсних кошторисних норм експлуатації будівельних машин і механізмів (РСНЭМ) (ДБН Д.2.7-2000).

Інвесторська кошторисна документація складена в поточних цінах на трудові і матеріально-технічні ресурси за усередненими даними Держбуду України за станом на 01.01.2001 р. При складанні розрахунків прийняті наступні показники і нарахування:

1. Загальновиробничі витрати обчислені відповідно до усереднених показників, ДБН Д.1.1-1-2000, додаток 3.
2. Усереднений показник ліміту засобів на зведення, розбирання титульних тимчасових будинків і споруд, ДБН Д.1.1-1-2000, додаток 6, п. 36 – 1,5%.
3. Усереднений показник ліміту засобів на додаткові витрати при виконанні будівельно-монтажних робіт у зимовий період, ДБН Д.1.1-1-2000, додаток 8, р. VIII – 0,8%.
4. Показник витрат на покриття ризику всіх учасників будівництва, ДБН Д.1.1-1-2000, додаток 14, таблиця 3, п. 1 – 3,6%.
5. Річний прогнозний індекс інфляції у будівництві, коефіцієнт (умовно) – 1,05.

Засоби на покриття витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, визначені з розрахунку початку будівництва в лютому 2002 року і закінчення у жовтні 2002 року. Розмір засобів визначений згідно з листом Держбуду України від 23.10.2000 р. № 7/7-1083, Міністерства економіки України від 24.10.2000 № 64-

28/900, індекс інфляції за період будівництва (9 місяців) складає 1,05. Усереднений кошторисний прибуток, ДБН Д.1.1-1-2000, додаток 13, п. 3.

6. Ставка комунального податку.

Усього за зведеним кошторисним розрахунком – 3545,91 тис. грн.

У тому числі:

- вартість будівельно-монтажних робіт	– 2269 тис. грн.
- вартість устаткування	– 46,47 тис. грн.
- інші витрати	– 806,73 тис. грн.
- податок на додану вартість	– 590,8 тис. грн.
- кошторисні трудовитрати будівництва	– 1,896 тис. люд.-год.
- кошторисна заробітна плата будівництва	– 4,406 тис. грн.

**Перелік робіт і витрат, що належать до титульних
тимчасових будівель і споруд і враховуються
усередненими показниками**

1. Тимчасове пристосування заново збудованих постійних будівель і споруд для обслуговування працівників будівництва, відновлення і ремонт їх по закінченні використання.
2. Оренда і пристосування існуючих приміщень з наступною ліквідацією облаштувань.
3. Тимчасове пристосування заново збудованих та існуючих постійних будівель і споруд для виробничих потреб будівництва, відновлення і ремонт їх по закінченні використання.
4. Переміщення конструкцій і деталей виробничих, складських, допоміжних, житлових і громадських контейнерних і збірно-розбірних мобільних (інвентарних) будівель і споруд на будівельний майданчик, улаштування основ і фундаментів, монтаж з необхідним оздобленням, монтаж устаткування, введення інженерних мереж, створення і благоустрій тимчасових селищ (у тому числі вахтових), розбирання і демонтаж, відновлення майданчика, переміщення конструкцій і деталей на склад.
5. Улаштування і утримання тимчасових залізниць, автомобільних і землевозних доріг, у тому числі з'єднувальних ділянок між білятрасовою дорогою і лінійною спорудою («вуса»), що будується, і проїздів на будівельному майданчику, зі штучними спорудами, естакадами і переїздами. Розбирання доріг і проїздів.
6. Улаштування і розбирання мереж зв'язку й тимчасових комунікацій для забезпечення електроенергією, водою, теплом тощо на будівельному майданчику від розподільних пристроїв до окремих об'єктів.
7. Улаштування тимчасових підвісних доріг і кабель-кранів для переміщення матеріалів і деталей та їх розбирання.

8. Тимчасові матеріально-технічні склади на будівельному майданчику закриті (опалювальні й неопалювальні) і відкриті для матеріалів, виробів, конструкцій і устаткування, крім комор виконробів і майстрів, складських приміщень і навісів при об'єктах будівництва.

9. Тимчасові облаштування (майданчики, платформи, тощо) для матеріалів, виробів, конструкцій і устаткування, а також для вантажно-розвантажувальних робіт.

10. Тимчасові виробничі майстерні (ремонтно-механічні, арматурні, столярно-теслярські тощо) і кузні.

11. Електростанції, котельні, насосні, компресорні, калориферні, вентиляторні, тимчасового призначення.

12. Тимчасові каменедробильно-сортувальні установки, бетонорозчинні вузли й установки для приготування бетону і розчину з облаштуваннями на території будівництва або пересувні на лінійному будівництві.

13. Тимчасові установки для приготування ґрунтів, оброблених органічними й неорганічними в'язучими, тимчасові цементобетонні й асфальтобетонні заводи для приготування бетонних і асфальтобетонних сумішей з бітумосховищами тощо.

14. Полігони для виготовлення залізобетонних і бетонних виробів та добірних елементів з пропарювальними камерами.

15. Майданчики, стенди для укрупненого й попереднього складання устаткування.

16. Ланкоскладальні бази для складання ланок залізничної колії.

17. Будівлі й облаштування в тимчасових кар'єрах, крім доріг.

18. Улаштування і розбирання тимчасових мереж стиснутого повітря, води, енергопостачання, зв'язку та інших тимчасових комунікацій у шахтах, тунелях і метрополітенах.

19. Тимчасові лабораторії для випробування будівельних матеріалів і виробів на будівельних майданчиках.

20. Улаштування основ і фундаментів під машини і механізми, для яких ці витрати не враховані у вартості машино-години (крім рейкових колій під баштові, козлові й портално-стрілові крани).

21. Тимчасові споруди, пов'язані з протипожежними заходами й охороною на території будівництва і в житловому селищі.

22. Тимчасові контори будівельно-монтажних діляниць, будівельно-монтажних поїздів, будівельних управлінь або трестів-майданчиків.

23. Спеціальні й архітектурно оформлені паркани й огорожі в містах.

Додаток 8
(довідковий)

Замінено
наказом Держбуду України
від 13.06.2005 р. № 94

Усереднені показники для визначення в інвесторській кошторисній документації трудовитрат працівників, заробітна плата яких враховується у загальноновиробничих витратах, і коштів на покриття решти статей загальноновиробничих витрат в розрахунку на 1 люд.-год. нормативно-розрахункової трудомісткості будівельно-монтажних робіт, що передбачаються у прямих витратах

№ п/п	Види будівельних і монтажних робіт	Усереднені коефіцієнти переходу від нормативної трудомісткості робіт, що передбачаються у прямих витратах, до трудозатрат працівників, заробітна плата яких враховується у накладних витратах	Усереднені показники для визначення засобів на покриття інших статей накладних витрат, грн./люд.-год.
1	2	3	4
1	Загальнобудівельні роботи (крім виділених):	0,120	1,05
	а) земляні роботи;	0,098	0,85
	б) оздоблювальні роботи	0,088	0,83
2	Гірничорозкривні роботи	0,090	0,87
3	Буропідбивні роботи	0,121	1,19
4	Влаштування бурових свердловин на воду	0,106	1,01
5	Захист будівельних конструкцій і обладнання від корозії	0,087	0,83
6	Монтаж металевих конструкцій	0,088	0,85
7	Внутрішні санітарно-технічні роботи	0,105	1,02
8	Зовнішні мережі (водопровід, каналізація, теплопостачання, газопровід)	1,094	0,85
9	Магістральні й промислові трубопроводи газонафтопродуктів	0,102	0,90
10	Теплоізоляційні роботи	0,092	0,87
11	Електроосвітлення будівель та електро-монтажні роботи	0,097	0,93

1	2	3	4
12	Наземні інженерні споруди (автомобільні дороги, залізниці, аеродроми, трамвайні колії)	0,102	0,90
13	Мости	0,146	1,19
14	Тунелі й метрополітени (роботи і спорудження тунелів та метрополітенів відкритим способом до влаштування перекриття, а також роботи з оздоблення станцій і вестибюлів метрополітенів і підземних споруд спецпризначення та колійні роботи на поверхні)	0,181	1,88
15	Прокладання і монтаж мереж зв'язку	0,088	0,83
16	Прокладання і монтаж міжміських ліній зв'язку	0,138	1,17
17	Монтаж радіотелевізійного та електронного устаткування	0,077	0,75
18	Гірничопрохідницькі підземні роботи	0,214	1,34
19	Конструкції гідротехнічних споруд: - земляні, бетонні й залізобетонні, кам'яні, дерев'яні;	0,098	0,93
	- металеві	0,092	0,87
20	Гідроізоляційні роботи в гідротехнічних спорудах	0,102	0,98
21	Берегоукріплюючі роботи	0,097	0,93
22	Судновозні колії стапелів і сліпів	0,096	0,93
23	Підводно-будівельні (водолазні) роботи	0,098	0,87
24	Промислові печі і труби	0,105	1,02
25	Монтаж устаткування	0,079	0,76
26	Монтаж устаткування та електромонтажні роботи на атомних електростанціях	0,105	0,98
27	Улаштування сигналізації, централізації, блокування і зв'язку на залізницях	0,082	0,78
28	Те саме, при електрифікації діючих залізниць	0,098	0,93
29	Улаштування засобів посадки літаків і систем керування повітряним рухом	0,087	0,82
30	Озеленення. Захисні лісонасадження. Багаторічні плодові насадження	0,088	0,85
31	Ремонт житла, об'єктів соціальної сфери і комунального призначення та благоустрою	0,094	0,87
32	Пусконаладжувальні роботи	0,087	0,82

- Примітки: 1. Показники, наведені в п. 8, 9, 12, 32, 15, 16 застосовують в усьому комплексі робіт, включаючи будівельні роботи (земляні, спорудження телефонної каналізації тощо).
2. Показники, наведені в п. 17, застосовують по всьому комплексу робіт, включаючи електромонтажні роботи.

Додаток 9
(довідковий)

**Усереднені показники для визначення ліміту коштів на титульні
тимчасові будівлі та споруди в інвесторській кошторисній
документації на будівництво (крім ремонтно-будівельних робіт)**

Види будівництва, підприємств, будинків і споруд	Показник, %
1	2
<u>Промислове будівництво</u>	
1. Підприємства чорної металургійної промисловості (крім гірничодобувних)	3,1
2. Підприємства кольорової металургійної промисловості (крім гірничодобувних)	2,4
3. Об'єкти налагодження нафтових, газових і газоконденсатних родовищ (промислів)	3,5
4. Підприємства машинобудування й електротехнічної промисловості	2,5
5. Підприємства гірничодобувної промисловості:	
а) будівництво нових вугільних (сланцевих) шахт і рудників;	4,2
б) будівництво збагачувальних фабрик, розкриття і підготовка нових обріїв на діючих гірничодобувних підприємствах;	2,9
в) будівництво вугільних (сланцевих) розрізів.	3,2
6. Підприємства хімічної промисловості:	
а) нафтопереробні й нафтохімічні заводи;	3,6
б) інші об'єкти хімічної промисловості.	3,1
7. Підприємства торф'яної промисловості	3,9
8. Підприємства суднобудівної і судноремонтної промисловості	4,1
9. Підприємства лісозаготівельної і деревообробної промисловості	4,1
10. Підприємства промисловості будівельних матеріалів і будіндустрії	2,2
11. Підприємства целюлозно-паперової промисловості	3,4
12. Підприємства легкої промисловості	2
13. Підприємства харчової промисловості	2,5
14. Підприємства медичної промисловості	2,2
15. Підприємства мікробіологічної промисловості	3,1
<u>Енергетичне будівництво</u>	
16. Теплові електростанції:	
а) конденсаційні з блоками 210-300 МВт, потужністю до 2500 М;	5,5
б) конденсаційні з блоками 500-800 МВт, потужністю до 5000 МВт	5,6
17. Атомні електростанції потужністю 4000 МВт і вище	7,2

1	2
18. Промислово-опалювальні ТЕЦ потужністю 300 МВт і вище	5
19. Самостійні котельні	3,1
20. Повітряні лінії електропередачі 35 кВ і вище	3,2
21. Трансформаторні підстанції 35 кВ і вище та інші об'єкти енергетичного будівництва	3,6
22. Повітряні лінії електропередачі, включаючи освітлювальні, трансформаторні підстанції 0,4-35 кВ	2,4
<u>Транспортне будівництво</u>	
23. Нові залізниці без тунелів і мостів (шляхопроводів) довжиною більше 50 м	8,3
24. Інші головні шляхи залізниць без тунелів і мостів (шляхопроводів) довжиною більше 50 м	5,6
25. Електрифікація залізничних ділянок	4,3
26. Розвиток залізничних вузлів, станцій, реконструкція залізниць (посилення окремих ділянок і залізничних напрямків) та інші види будівництва на експлуатованій мережі	3,6
27. Автомобільні дороги загальнодержавного значення і місцеві (з твердим покриттям) 1-4 категорії без тунелів і мостів (шляхопроводів) довжиною більше 50 м:	5,9
а) при використанні для будівництва доріг тимчасових пересувних асфальтобетонних заводів;	
б) при одержанні асфальтобетону і цементобетону для покриття доріг від діючих стаціонарних підприємств.	3,9
28. Метрополітени	5,6
29. Залізничні й автодорожні мости довжиною більше 50 м і шляхопроводи	9,1
30. Міські мости і шляхопроводи:	4,2 6,1
а) у місцях постійної дислокації мостобудівних організацій;	
б) в інших пунктах.	
31. Аеродроми:	4,8 2,9
а) майданчики аеродромів;	
б) будинки і споруди службово-технічної зони.	
32. Морські порти і портові споруди	4,5
33. Об'єкти річкового транспорту	4,9
34. Колекторні тунелі	4,6
<u>Житлово-цивільне будівництво в містах і робітничих селищах</u>	
35. Житлові будинки:	0,95
а) житлові будинки, у тому числі з вбудованими приміщеннями (магазинами, пральнями і т. п.);	

1	2
б) мікрорайони, квартали, комплекси житлових і громадських будинків (включаючи зовнішні мережі і благоустрій);	1,03
в) благоустрій міст і селищ (включно з роботами з впорядкування вулиць, проїздів, тротуарів, зелених насаджень)	1,2
36. Школи, дитячі садки, ясла, магазини, адміністративні будинки, кінотеатри, театри, картинні галереї та інші будинки цивільного будівництва	1,5
37. Навчальні й лікувальні будинки та споруди, науково-дослідні, конструкторські й проектні інститути	1,5
38. Об'єкти комунального призначення (лазні, пральні, крематорії і т. п.)	1,3
39. Зовнішні мережі водопроводу, каналізації, тепло- і газопостачання в межах міста (лінійна частина)	1,3
40. Водопостачання і каналізація міст (комплекс інженерних споруд у складі трубопроводів, насосних станцій, очисних споруд і т. п.)	2
41. Міський електричний транспорт (трамвайні депо, тролейбусні депо, трамвайні й тролейбусні лінії, тягові підстанції, кінцеві станції, майстерні)	2,4
42. Лінії швидкісного трамвая	3,6
43. Санаторії, будинки відпочинку, турбази, пансіонати, профілакторії, піонерські табори	1,9
<u>Інші види будівництва</u>	2,8
44. Будинки і споруди з приймання, збереження і переробки зерна та хлібозаводи	
45. Об'єкти будівництва Міністерства оборони:	
а) загальновійськового і спеціального призначення;	3,2
б) житлового, казарменого, комунального і культурно-побутового призначення.	2,4
46. Мережі й споруди зв'язку:	
а) радіорелейні лінії зв'язку;	6,9
б) станційні споруди, кабельні й повітряні магістралі, кабельні й повітряні лінії зонового (міжобласного) і сільського зв'язку;	4,9
в) міські телефонні мережі, міжстанційні лінії зв'язку і вузли;	2,2
г) інші об'єкти (поштамти, районні вузли зв'язку і т. п.);	3,5
д) об'єкти радіомовлення і телебачення.	3,5
47. Сільськогосподарське будівництво, включаючи житлове і цивільне будівництво в сільській місцевості (крім будівництва автомобільних доріг і електрифікації)	3

1	2
48. Водогосподарське будівництво і гідротехнічні споруди, рибоводомеліоративні й ставкові споруди рибрадгоспів, рибноводних заводів з відтворення рибних запасів і нерестово-вирощувальних господарств Державного департаменту рибного господарства Міністерства аграрної політики України	4,2
49. Магістральні трубопроводи поза містами:	
а) водопостачання, каналізація;	2,7
б) газопроводи і нафтопроводи:	
- майданчикові споруди (компресорні й насосні станції, газорозподільні станції);	6,9
- лінійна частина (включаючи електрохімізацію і технічні лінії зв'язку);	2,3
в) теплові мережі.	2,1
50. Очисні споруди, водопровідні й каналізаційні станції, що будуються за самостійним проектом	3,7
51. Підприємства постачання	2,4
52. Підприємства інших галузей промисловості	2,4

Усереднені показники для визначення розміру кошторисного прибутку

Таблиця 1 – Усереднені показники для визначення розміру кошторисного прибутку за видами будівництва

№ п/п	Види будівництва	Усереднені показники для визначення розміру кошторисного прибутку, грн./люд.-год.
1	2	3
1.	Складні інженерні споруди (у тому числі ГЕС, АЕС, шахти, метрополітени, тунелі, мости, аеродроми, гідротехнічні споруди тощо), унікальні складні громадські будівлі та споруди, залізниці, магістральні та регіональні автодороги, магістральні мережі (в тому числі магістральні трубопроводи і споруди газонафтопродуктів, міжміські лінії зв'язку, високовольтні мережі тощо)	7,76
2.	Реставрація пам'яток архітектури та містобудування	2,71
3.	Будівництво мереж зв'язку	6,28
4.	Промислові підприємства і об'єкти виробничого призначення	6,2
5.	Будинки органів управління, прокуратури, будинки страхових компаній, банки, ресторани тощо	3,78
6.	Житлові будинки (у тому числі готелі, гуртожитки, будинки-інтернати)	3,82
7.	Будинки навчальних закладів, охорони здоров'я і відпочинку (в тому числі школи, дитячі садки, лікарні, санаторії, будинки відпочинку, фізкультурно-оздоровчі комплекси, стадіони, басейни)	3,38
8.	Будинки культурно-освітніх і видовищних закладів (у тому числі: бібліотеки, театри, клуби, кінотеатри, цирки, музеї, виставки), культові споруди	2,96
9.	Будинки науково-дослідних установ (у тому числі науково-дослідні інститути, проектні інститути й конструкторські бюро, лабораторії)	2,9
10.	Будинки транспорту (в тому числі вокзали всіх видів транспорту)	2,89
11.	Будинки зв'язку (в тому числі відділення зв'язку, радіо-та телецентри, телеграфи, поштамти)	2,87

1	2	3
12.	Будинки комунального господарства та побутового обслуговування, будинки торгівлі (в тому числі: лазні, пральні, будинки побуту, перукарні, їдальні, магазини)	2,99
13.	Дороги, благоустрій, озеленення, об'єкти інженерної інфраструктури (інженерні мережі та споруди): - в міській зоні; - в сільській місцевості	2,84 3,77
14.	Ремонт житла, об'єктів соціальної сфери, комунального призначення та благоустрою	2,71

Таблиця 2 – Усереднені показники для визначення розміру кошторисного прибутку за видами робіт

№ п/п	Види будівництва	Усереднені показники для визначення розміру кошторисного прибутку, грн./люд.-год.
1	2	3
1.	Земляні роботи	3,25
2.	Фундаменти: - стрічкові; - пальові.	6,16 3,31
3.	Загальнобудівельні роботи (крім оздоблювальних)	4,84
4.	Оздоблювальні роботи (крім робіт з облицювання природними матеріалами). Роботи з облицювання природними матеріалами	1,52 1,74
5.	Внутрішні сантехнічні роботи	5,01
6.	Електроосвітлення будівель і електромонтажні роботи	2,82
7.	Монтаж ліфтів	2,1
8.	Монтаж технологічного устаткування	2,5

Усереднені показники для визначення в інвесторській кошторисній документації розміру адміністративних витрат будівельно-монтажних організацій в розрахунку на 1 люд.-год. загальної кошторисної трудомісткості будівельно-монтажних робіт

№ п/п	Види будівництва	Усереднені показники для визначення розміру адміністративних витрат будівельно-монтажних організацій, грн./люд.-год.
1	2	3
1.	Складні інженерні споруди (в тому числі ГЕС, АЕС, шахти, метрополітени, тунелі, мости, аеродроми, гідротехнічні споруди тощо), унікальні технічно складні громадські будівлі та споруди, залізниці, магістральні і регіональні автодороги, магістральні мережі (в тому числі магістральні трубопроводи і споруди газонафтопродуктів, міжміські лінії зв'язку, високовольтні мережі тощо)	1,06
2.	Промислові підприємства та об'єкти	0,90
3.	Житлові будинки, громадські будівлі та споруди (крім унікальних технічно складних)	0,82
4.	Ремонт житла, об'єктів соціальної сфери, комунального призначення, дороги, благоустрій, озеленення, об'єкти інженерної інфраструктури (інженерні мережі та споруди) в міській зоні та в сільській місцевості	0,73

**Усереднені показники розміру коштів на покриття ризику всіх учасників
будівництва для врахування в інвесторській кошторисній документації**

Таблиця 1 – Усереднені показники розміру коштів на покриття ризику всіх учасників будівництва, що застосовуються в розрахунках вартості будівництва на стадіях «Ескізний проект», «ТЕО інвестицій»

№ п/п	Характер і види будівництва	Усереднені показники в % до підсумку глав 1-12 по графі 8 Розрахунку вартості будівництва
1	2	3
1.	Об'єкти промисловості, гідроелектростанції, атомні електро- станції, метрополітени, тунелі різного призначення і великі мости з опорами глибокого закладення на палях-оболонках або на бурових палях, а також мости із залізобетонними прогоновими спорудами довжиною більше 80 м і метале- вими прогоновими спорудами довжиною більше 100 м, об'єкти меліоративного будівництва, морські гідротехнічні споруди (причали, моли і хвилерізи на глибині 13 м і більше), унікальні технічно складні громадські будівлі та споруди	8,5
2.	Решта підприємств і споруд, об'єкти сільського господар- ства, транспорту і зв'язку, громадські будівлі та споруди, крім житлових будинків	4,5
3.	Житлові будинки	2,5
4.	Об'єкти реставрації, пам'ятки архітектури та містобудування України	9,0

Таблиця 2 – Усереднені показники розміру коштів на покриття ризику всіх учасників будівництва, що застосовуються у Зведеному кошторисному розрахунку вартості будівництва двостаційного проектування

№ п/п	Характер і види будівництва	Усереднені показники в % до підсумку глав 1-12 за графою 8 Зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва
І. Будівництво, що здійснюється за індивідуальними проектами		
1.	Об'єкти промисловості, гідроелектростанції, атомні електростанції, метрополітени, тунелі різного призначення і великі мости з опорами глибокого закладення на палях-оболонках або на бурових палях, а також мости із залізобетонними прогоновими спорудами довжиною більше 80 м і металевими прогоновими спорудами довжиною більше 100 м, об'єкти меліоративного будівництва, морські гідротехнічні споруди (причали, моли й хвилерізи на глибині 13 м і більше), унікальні технічно складні громадські будівлі та споруди	6,0
2.	Решта підприємств і споруд, об'єкти сільського господарства, транспорту і зв'язку, громадські будівлі та споруди, крім житлових будинків	3,0
3.	Житлові будинки	1,8
4.	Інженерні мережі та благоустрій (у тому числі озеленення та вертикальне планування) за окремими проектами	3,0
5.	Об'єкти реставрації, пам'ятки архітектури та містобудування України	7,5
ІІ. Будівництво, що здійснюється за типовими проектами, економічними індивідуальними проектами, що повторно застосовуються		
6.	Об'єкти виробничого призначення	3,0
7.	Громадські будівлі та споруди, житлові будинки	1,2

Таблиця 3 – Усереднені показники розміру коштів на покриття ризику всіх учасників будівництва, що застосовуються у Зведеному кошторисному розрахунку вартості будівництва при одностадійному проектуванні

№ п/п	Характер і види будівництва	Усереднені показники в % до підсумку глав 1-12 по графі 8 Зведеного кошторисного розрахунку вартості будівництва
1.	Об'єкти промисловості, гідроелектростанції, атомні електро-станції, метрополітени, тунелі різного призначення і великі мости з опорами глибокого закладення на палях-оболонках або на бурових палях, а також мости із залізобетонними прогоновими спорудами довжиною більше 80 м і металевими прогоновими спорудами довжиною більше 100 м, об'єкти меліоративного будівництва, морські гідротехнічні споруди (причали, моли й хвилерізи на глибині 13 м і більше), решта підприємств і споруд, об'єкти сільського господарства, транспорту і зв'язку, унікальні технічно складні громадські будівлі та споруди крім житлових будинків	3,6
2.	Житлові будинки	1,8
3.	Об'єкти ремонту	2,4
4.	Інженерні мережі та благоустрій (у тому числі озеленення та вертикальне планування) за окремими проектами	2,0
5.	Об'єкти реставрації, пам'ятки архітектури та містобудування України	6,0

**Усереднена вартість людино-години
за розрядами робіт у будівництві
(станом на 1 січня 2006 р.)**

Розряд виконуваних робіт	Вартість людино- години, грн.	Розряд виконуваних робіт	Вартість людино.- години, грн.	Розряд виконуваних робіт	Вартість людино- години, грн.
1	6,89	3,4	8,58	5,8	12,02
1,1	6,92	3,5	8,69	5,9	12,21
1,2	7,00	3,6	8,8	6,0	12,35
1,3	7,08	3,7	8,91	6,1	12,55
1,4	7,10	3,8	9,02	6,2	12,74
1,5	7,17	3,9	9,1	6,3	12,94
1,6	7,23	4,0	9,21	6,4	13,13
1,7	7,3	4,1	9,36	6,5	13,38
1,8	7,32	4,2	9,51	6,6	13,52
1,9	7,41	4,3	9,63	6,7	13,71
2	7,49	4,4	9,77	6,8	13,91
2,1	7,52	4,5	9,92	6,9	14,10
2,2	7,6	4,6	10,07	7,0	14,30
2,3	7,68	4,7	10,19	7,1	14,52
2,4	7,75	4,8	10,34	7,2	14,74
2,5	7,83	4,9	10,49	7,3	14,96
2,6	7,9	5,0	10,63	7,4	15,18
2,7	7,98	5,1	10,78	7,5	15,40
2,8	8,01	5,2	10,97	7,6	15,61
2,9	7,09	5,3	11,15	7,7	15,83
3,0	8,16	5,4	11,31	7,8	16,05
3,1	8,27	5,5	11,49	7,9	16,27
3,2	8,39	5,6	11,69	8,0	16,49
3,3	8,50	5,7	11,83		

Вартісні показники, наведені в додатку, обчислені виходячи з середньо-місячної заробітної плати 1500 грн., що відповідає середньому розряду складності робіт у будівництві в цілому – 3,8.

Примітка:

Наведена вартість людино-години враховує звичайні умови праці при 40-годинному робочому тижні.

При іншій тривалості робочого тижня вартість людино-години визначається із застосуванням наступних коефіцієнтів:

39-годинний робочий тиждень	– 1,024;
38,5 – годинний робочий тиждень	– 1,037;
36 – годинний робочий тиждень	– 1,109;
33 – годинний робочий тиждень	– 1,210;
30 – годинний робочий тиждень	– 1,331;
25 – годинний робочий тиждень	– 1,597
24 – годинний робочий тиждень	– 1,663
20 – годинний робочий тиждень	– 1,996;
18 – годинний робочий тиждень	– 2,218.

Усереднені показники для визначення у складі інвесторської кошторисної документації розрахункової трудомісткості робіт зі зведення та розбирання титульних тимчасових будівель і споруд* з виконання будівельно-монтажних робіт у зимовий і літній періоди

№ п/п	Найменування	Усереднені показники і база, від якої вони обчислюються	
		Показники розрахункової трудомісткості робіт	База, від якої обчислюються показники, наведені в графі 3
1.	Кошти на зведення та розбирання титульних тимчасових будівель і споруд	У відсотку, за яким обчислюються кошти в складі інвесторської кошторисної документації (додатки 6, 7)	Від підсумку нормативно-розрахункової трудомісткості в прямих та розрахункової трудомісткості в загальновиробничих витратах
2.	Кошти на подорожчання будівельно-монтажних робіт у зимовий період	$K = 0,166$	Від маси коштів у гривнях, яка визначена в главі 9 ЗКР, графа 8
3.	Кошти на подорожчання будівельно-монтажних робіт у літній період	$K = 0,25$	Від маси коштів у гривнях, яка визначена в главі 9 ЗКР, графа 8

* Порядок визначення розрахункової трудомісткості робіт при зведенні й розбиранні титульних тимчасових будівель і споруд, наведений у даному додатку, застосовується тоді, якщо зазначені кошти обчислено за усередненим показником (додатки 6, 7). Якщо вказані кошти обчислено на підставі кошторису, трудомісткість цих робіт приймають відповідно до нього.

ПЕРЕЛІК

загальновиробничих витрат, що враховані усередненими показниками Держбуду, наведеними в додатках 3, 4

I. Витрати на керування і обслуговування будівельного виробництва

1. Витрати на основну, додаткову заробітну плату, будь-які інші грошові виплати працівникам апарату керування відособлених виробничих структурних підрозділів будівельної організації (керівників, спеціалістів, службовців), лінійному персоналу (начальників ділянок, виконавців робіт, майстрів, механіків ділянок тощо), крім тих, які включені до складу виробничих бригад, обчислені за посадовими окладами, тарифними ставками згідно з формами й системами оплати праці, встановленими будівельною організацією.

2. Витрати на службові відрядження персоналу, зазначеного в пункті 1 цього розділу, в межах норм, передбачених законодавством.

3. Амортизація основних засобів, призначених для обслуговування апарату керування відособлених структурних підрозділів і лінійного персоналу.

4. Амортизація нематеріальних активів, призначених для обслуговування апарату керування відособлених структурних підрозділів і лінійного персоналу.

5. Витрати на утримання, експлуатацію і ремонт основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення.

6. Витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень.

7. Витрати на дотримання правил охорони праці, протипожежної і сторожової охорони, санітарно-гігієнічних та інших спеціальних вимог, передбачених правилами виконання будівельно-монтажних робіт або законодавством, а саме:

7.1. Амортизація, витрати на проведення поточного ремонту і на переміщення нетитульних тимчасових споруд і приміщень санітарно-побутового призначення, що входять до складу основних засобів.

7.2. Витрати на обладнання та утримання загороджень для машин та їх рухомих частин, люків, отворів, сигналізації та інших пристроїв некапітального характеру, що забезпечують охорону праці.

7.3. Витрати на забезпечення працівників спеціальним одягом, взуттям та іншими засобами індивідуального захисту й лікувально-профілактичним харчуванням, а також матеріально-технічне забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних вимог у встановленому законодавством порядку.

7.4. Витрати на придбання необхідних довідників, плакатів і діапозитивів з охорони праці, на запобігання нещасним випадкам і захворюванням на будівництві, а також на поліпшення умов праці; на обладнання кабінетів з охорони праці; витрати на організацію доповідей і лекцій з охорони праці.

7.5. Витрати на утримання протипожежної та сторожової охорони будівельних майданчиків, виробничих приміщень та приміщень, де розміщується апарат управління відособлених структурних підрозділів й лінійний персонал:

- витрати на оплату праці робітників, які перебувають у штаті відособленого структурного підрозділу;
- виплати на оплату послуг, наданих сторонніми організаціями з протипожежної й сторожової охорони, в установленому законодавством порядку;
- витрати на придбання і утримання та знос протипожежного інвентарю та устаткування.

8. Витрати на транспортне обслуговування будівельного виробництва, включаючи апарат керування відособлених структурних підрозділів, лінійний персонал (начальників дільниць, виконавців робіт майстрів, механіків дільниць тощо) будівельної організації, в тому числі:

- основна, додаткова заробітна плата та інші грошові виплати водіям та іншим робітникам, які обслуговують автомобілі;
- утримання і експлуатація власних і орендованих автомобілів, що використовуються для обслуговування будівельного виробництва;
- утримання гаражів і місць стоянки (паркування) автомобілів (енергопостачання, водопостачання, каналізація тощо);

- вартість паливних, мастильних та інших експлуатаційних матеріалів, знос і ремонт автомобільної гуми.

9. Витрати, пов'язані з оплатою послуг комерційних банків та інших кредитно-фінансових установ за розрахунково-касове обслуговування (в частині виплат заробітної плати персоналу, зазначеному в пунктах 1, 9 цього розділу та пунктах 3, 4 розділу IV методичних рекомендацій з формування собівартості будівельно-монтажних робіт), й витрати на поштово-телеграфні послуги, пов'язані з обслуговуванням будівельного виробництва.

10. Витрати за користування лічильно-обчислювальною, машинописною, розмножувальною та іншою оргтехнікою персоналом, зазначеним у пункті 1 цього розділу.

11. Оплата послуг, що надаються (за замовленнями персоналу, зазначеного у пункті 1 даного розділу) сторонніми організаціями, якщо в будівельній організації не передбачені відповідні функціональні служби, включаючи витрати на друкарські, розмножувальні, копіювальні, обчислювальні та інші роботи.

12. Відрахування за встановленими законодавством нормами на соціальні заходи від витрат на оплату праці працівників, зазначених у цьому розділі, і робітників, зайнятих на основному виробництві будівельних і монтажних робіт, а також робітників, зайнятих на керуванні й обслуговуванні будівельних механізмів.

II. Витрати на організацію робіт на будівельних майданчиках і на вдосконалення технології

1. Витрати на геодезичні роботи, що здійснюються під час виконання будівельно-монтажних робіт, включаючи оплату праці робітників, які проводять геодезичні роботи; вартість матеріалів; амортизацію; знос геодезичного устаткування, інструментів і приладів та витрати на всі види їх ремонту і на переміщення.

2. Витрати на впорядкування і утримання будівельних майданчиків:

- оплата праці робітників, зайнятих на упорядкуванні та утриманні будівельних майданчиків;

- витрати на прибирання та очищення (з вивезенням сміття) території будівництва, на облаштування доріжок, містків та на інші роботи, пов'язані з упорядкуванням території будівельних майданчиків;
- витрати на електроенергію (в тому числі від тимчасових електростанцій), оплату праці чергових електромонтерів та інші витрати, пов'язані з освітленням території будівництва.

3. Витрати на перебазування лінійних підрозділів будівельних організацій на іншу будову та в межах будівельного майданчика (за винятком витрат, пов'язаних з переміщенням будівельних машин, механізмів, врахованих у вартості машинозмін).

4. Амортизація та витрати на проведення поточного ремонту пристроїв та обладнання, що належать до складу основних засобів і передбачені у прямих витратах:

- мобільних інвентарних будов контейнерного типу (за винятком призначених для санітарно-побутового обслуговування);
- триніг, пристроїв для намотування й очищення зварювального дроту, центрувальних пристроїв для зварювання труб, насосів і пресів ручних гідравлічних;
- переносних металевих і дерев'яних драбин, інвентарних металевих столиків;
- такелажних і монтажних пристроїв, що застосовуються під час виконання будівельних і монтажних робіт, ручних лебідок, домкратів тощо;
- бункерів для бетонів і розчинів, тачок; апаратів для зварювання дроту, повітропроводів, переносних вентиляційних установок для роботи із застосуванням вибухонебезпечних мастик та полімерних матеріалів, електросушарок для сушіння будівельних конструкцій, генераторів ацетиленових (крім тих, що застосовуються під час монтажу устаткування);
- огорожувальної техніки небезпечних зон, проведення робіт шлагбаумів, сигнальних щогл, прожекторів тощо.

5. Витрати на малоцінні інструменти й такі, що швидко спрацьовуються, та на виробничий інвентар, що використовується під час виконання будівельно-монтажних робіт і не належать до основних фондів, витрати на їх ремонт.

6. Витрати на амортизацію нетитульних тимчасових споруд, знос пристосувань і пристроїв та витрати, пов'язані з їх спорудженням, ремонтом, утриманням, розбиранням та переміщенням. До них належать:

- приоб'єктні контори й комори виконробів і майстрів;
- складські приміщення і навіси на об'єкті будівництва;
- помости, драбини, перехідні містки, ходові дошки, огороження під час розпланування будівлі;
- пристрої для охорони праці;
- інвентарні уніфіковані засоби підмашування типу люльок, інвентарних площадок тощо; паркани і огорожі, необхідні для проведення робіт (крім спеціальних та архітектурно оформлених), охоронні козирки, сховища під час проведення буровибухових робіт;
- тимчасові розведення від магістральних і розвідних мереж електроенергії, води, пару, газу та повітря в межах робочої зони;
- витрати, пов'язані з пристосуванням будівель, що споруджуються або існують на будівельних майданчиках, замість будівництва нетитульних тимчасових будівель та споруд.

7. Витрати на підготовку об'єктів будівництва до здачі:

- витрати на оплату праці чергових слюсарів-сантехніків, ключниць, а також робітників, які прибирають сміття, миють підлогу та вікна;
- вартість миючих засобів та інших матеріалів, що використовуються під час прибирання об'єктів перед здачею;
- витрати на опалення та освітлення в період здачі об'єктів.

8. Витрати некапітального характеру, пов'язані з удосконаленням технології та організації будівельного виробництва, нормативними роботами, включаючи послуги, надані сторонніми організаціями з розроблення проектів виконання робіт, креслень конструкцій, металевих деталей, технологічних деталей, з впровадження передових методів організації праці, нормування праці тощо, а також з оплати праці працівників проектно-кошторисних груп, груп проектування виконання робіт,

економічних лабораторій, нормативно-дослідних станцій, що входять до складу будівельної організації та її структурних підрозділів.

9. Витрати некапітального характеру, пов'язані із забезпеченням якості будівництва:

- витрати на утримання виробничих лабораторій, що входять до складу будівельної організації та її структурних підрозділів, включаючи оплату праці працівників, утримання, амортизацію та витрати на проведення поточного ремонту приміщень, устаткування та інвентарю лабораторій; вартість витрачених або зруйнованих під час випробування матеріалів, конструкцій і частин споруд, крім витрат на випробування споруд в цілому (середніх і великих мостів, резервуарів тощо, оплачуваних за рахунок коштів, передбачених з цією метою в кошторисах будівництва);
- витрати на проведення експертизи та консультацій, пов'язаних з результатами випробувань матеріалів і конструкцій;
- оплата послуг з випробування матеріалів і конструкцій, що надаються лабораторіями інших організацій.

10. Витрати, пов'язані з винахідництвом та раціоналізацією: на проведення дослідно-експериментальних робіт, на виготовлення моделей і зразків за винахідницькими та раціоналізаторськими пропозиціями щодо виконання будівельно-монтажних робіт; виплата авторських винагород, якщо вони не є роялті.

11. Відрахування за встановленими законодавством нормами на соціальні заходи від витрат на оплату праці працівників, зазначених у п. 1-2, 7-9 цього розділу.

ІІІ. Інші загальновиробничі витрати

1. Платежі зі страхування майна, цивільної відповідальності, а також окремих категорій працівників, зайнятих на виробництві відповідних видів продукції (робіт), безпосередньо на роботах з підвищеною небезпекою для життя та здоров'я, передбачених законодавством.

2. Витрати на охорону навколишнього середовища, зокрема платежі за викиди і скиди забруднювальних речовин у навколишнє природне середовище та за інші види шкідливого впливу в межах лімітів; оплата послуг сторонніх організацій з очищення стічних вод, розміщення відходів виробництва тощо.

Навчальне видання

Методичні вказівки до самостійного вивчення, виконання розрахунково-графічної роботи і практичних занять з дисципліни «Організація проектно-кошторисної справи» (для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 „Менеджмент”)

Укладач : **ВОЛКОВА** Міліця Вячеславівна

Відповідальний за випуск *М. К. Гнатенко*

За авторською редакцією

Комп'ютерний набір *М. В. Волкова*

План 2014, поз. 292 М

Підп. до друк. 02.12.2014 р. Формат 60×84 1/16
Папір офісний. Друк на ризографі. Ум.друк. арк. 2,3
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4705 від 28.03.2014